

3౦౪6౦2 వత్తిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 2.

జెన్న పట్టణము 1915 నం॥ అక్టోబరు నెల 28 వ తేది గురువారము

No 179

సంపుటము. ౨.

రాక్షస నామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ బహుళ శుక్ల పౌర్ణమి.

సంచిక ౧౭౯

మోటారుబండ్లు నడుచుచున్నవి

టయి ముల వివరము

కాకినాడనుండి ప్రవేశించు ఉదయం 7 గంటలకు బయట
బయట 9 గంటల 3౦ నిమిషములకు చేరును. తిరిగి
కోటిపర్తిలో 10 గంటలకు బయట చేరి కాకినాడ 12½ గంట
లకు చేరును. ఇట్లు యీ నెల ౨౫ తేదీనుండి ఉదయాన్నా ము
౧-౩౦ గంటలకు బయట చేరి బ్రాహ్మరామము 3 గంటలకు చే
రును తిరిగి బ్రాహ్మరామమునుండి కోటిపర్తి వరకు ౫ గంటలకు
లకు బయట చేరి ౫ గంటలకు కాకినాడ చేరును. ఉదయమున
కోటిపర్తికి వెళ్లుటకు ౫-౧౨-౦ చార్జి వసూలు చేయబడును
ప్రత్యేక యొక్కడ ఎక్కినను దిగినను అదేవార్జి చేయబడును.
ఉదయాన్నా బ్రాహ్మరామముపాపు బండికి ౫-౧౨-౦ చార్జి
చేయబడును. ప్రత్యేక యొక్కడ ఎక్కినను దిగినను అదే
చార్జి చేయబడును. ప్రతిరోజున బయట చేరు బడ్డకు కాకినాడ
లో పార్శ్వరోడ్డున కంటెనరు సమీపముగా నున్న ఆచంట
నువ్వారాయణుగారి పేరికలకు ఆఫీసువద్ద ౨౪ గంటలకు
ముందుగా టికెట్టులు అమ్మబడును. మరెన్ని ప్రాంతమునీ
వలె ఆఫీసు ఎవరుగానున్న మోటారు ట్రాన్స్మిటుకంపెనీ
వద్ద బండి బయటచేరు కాలమునకు ½ గంటముందుగా
టెక్సెట్టులు విక్రయించబడును. నలుగురు కూరచొనే సా
మాన్య మోటారుకార్లు అద్దెకు పోవునట్లునున్నవి. ఇందును
గురించి శ్రద్ధుగాని లేదెరి సంబంధపడినగాని కోరువాడు
ఆరణ్య పోస్ట్ ఆఫీసు వద్దనుండి బయటగలరు.

ఇంగ్లీషు మోటారు ట్రాన్ సిట్టు
కంపెనీ, కాకినాడ

The English Motor transit Company,
Automobile Engineers
Proprietor, A. SUBBARAYADU
COENADA.

Amrutanjian

Best Indian Pain Balm.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు, వదనామృతము

చక్కని దబ్బితో నహా సీసా 1-౩ వెల ౦-౪-౦

తలనొప్పులమాన్యును, వాయువుపోట్ల పోగొట్టును

చర్మపుష్కల భారదోలును. పోట్లపోగొట్టును

నవనూలికలచే హిందూ దేశమును

తయారుచేయబడు పరిచయము.

ప్రతిఘటించునందగిన చౌకయైన వైద్యసహాయము

నువాసన గలిగియుండును.

అమృతాంజనం డిపో, 109, ప్రేమోడ్డు, బాంబాయి.

1, రెంబుల్ టెక్స్టిల్స్ సుదరాను.

అందమైన 1916 క్యాలండరు.

ముద్దులాలి కెడి మోనానాంగి సౌందర్యము, లావణ్యము, ముగ్ధత్వమురమ్యముగ లిఖించబడినవి.
డిసెంబరు నెల 31 వ తేది లోపున పోకసాగిన వాడుగు రూపముల విలువగల మాసంక్షుల గోనాచారలకు
క్యాలండరు విక్రయముగ బంపబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అగ్రాచీటిని పంపవలయును.

ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో ౦-4-౦; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-౦.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

చక్కని దబ్బితో రూ. ౦-౪-౦; డబ్బా 1-కి రూ. 5-4-౦.

తామర తైలము

పండ్ల పొడి

మోహినీ తైలము

డబ్బి 1-కి ౦-4-౦.

డబ్బి 1-కి ౦-2-౦.

సీసా 1-కి ౦-12-౦.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయించబడును.

అమృతాంజనము డి పో,

మొదటి

10) ప్రేమోడ్డు, బాంబాయి. కె. లెంబుల్ టెక్స్టిల్స్, మదరాసు.

(విశాఖ-కేవలం

కా యధ్యక్షులైన క్యాలండరుల కొద్ది ప్రతులు మాదిరించబడుచున్నవి దరఖాస్తులకు వెంటనే స్పష్టించు.

యాభాగం గలగల.

మును మొదటి కర

మూలము

ఆకాశ విమానములు.

పేరిని గురించి యిదిగల కేవలము తెలుగులో ప్రాతి
యందతేను. ఈ గ్రంథమును విమానముల నిర్మాణము,
అని ఆకాశమున సంచరించునట్లును, వీరిలోని శ్రేయముల చక్కగా
వివరింపబడినవి. విమానములచుట్టుల చాలకలపు. వెల ౦-౪-౦

గౌతమ బుద్ధుండు.

ఇందు ముఖ్యతైలలో బుద్ధునిచిత్ర మంతయు వచన
రూపమున మిగుల రసవంతముగా వ్రాయబడినది. బుద్ధుని
వలములు ౪లపు. ౦-4-౦

పాలపర్తి రామమూర్తిగారు.

టీనా-విషన కాకేరి, గుంటూరు.

ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1-కి రూ. 3-4-౦

కస్తూరి తులం 1-కి రూ. 2౦-౦-౦

కుంకుమ పువ్వు తులం ౧-కి రూ. 2-౦-౦.

గోరొజనము తులం 1-కి రూ. 7-౦-౦

రసభస్మము తులం 1-కి రూ. ౧-1౦-౦

మోహినీ తైలము

5 తులముల నూకె సీసా 1-కి వెల ౦-12-౦.

అవు, తాంజనము డిపో, 7, రెంబుల్ టెక్స్టిల్స్ సుదరాను.

చల్లులను దోమలను నశింపజేయునది

కాటోల్ పొడరు

చల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమ్మటలు మున్నగు క్రిముల బుట్టించు పురుగు
లకు నశింపజేయును. డిపో 1-కి రూ. ౦-౪-౦

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును పారదోలును

21౦ కట్టలుగల పెట్టె 1-కి రూ. 12

మీ ఆరోగ్యసాధనములకు చీమలను నశింపజేయునట్లు వత్తులను, దోమ
లను, పుష్కలజేయును ముందుగానుండి కాపాడును.

వైద్య, వైద్యులతో మలేయీయా రోగములు రావలెనే కాటోలు నిన్ను కాపా
డు చుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినచో అదిలేక నిమిషమైన నుండే నెరరు.
అనేక వజ్రప్రదత్తులయందు అనేక చంపనాపవిత్రములకు గొప్ప లభ్యమైన
ములను పొందిన వి. అలావి అంతు కంపెనీ, ఒసాక, జపాన్-కాకినాడ రైలు
చేరుబడినది. పొడరుపొట్టుములు మాదిరిచూపుటగాను ఆరణ్యపాటి వంటన
కంపెనీగారు. పల్లెటూర్లనుండి చార్జిముఖము తమ పోలీసు పోస్టు, బెల్గా
విడివిడిగా చార్జియించవలయును.

సోలు వజ్రములు.

టి. హరతిండు కో,

16 వైద్యబాగు రోడ్డు, మదరాసు.

మనుష్యులకు సంప్రసాదము
దోమలు, నల్లులు, చీమలు,
చీమలు, ఈగలు మున్నగు పురు
గుల తాడల గుండ్ల తొలగింప
బడుచును.
ప్రపంచప్రసిద్ధి వడివిన బహు
వారిచే తయారు చేయబడినది.

ఒక చిత్రకథ

ఒక కులవేలము

III

అప్పుడు చాలామంది తమ మిత్రులతో పాటు వారి వారి వారి గృహమునకు వెళ్లారు.

“అప్పుల నరసింహుగారూ, మీరు మా రాజుగారిని చిరకాలములా యేమిటి!” అని నందరామయ్య భోజనమున తనవారితో కలిసి మాట్లాడుతూ అతనిని చూడగా అతని ముఖం బురిగిపోయింది.

“లేదండీ. అయి దా తేల్లకండి కలుసు కలుసు దంటూ కాంటామి. ఈ ఊరు పనిమీద వస్తూ, ఎవరైతే వాస్తే హితులుంటే కాలక్షేపము జరుగకూ ఉంటుందని ఆయన నడుగులే మీపేర ఉత్తరం ఇచ్చారు. చాలా సంతోషం అయింది!”

నందరామయ్య కొంచెము సేపూరకండి. “అయ్యో, విజయనగరంలో వాస్తే హితు లాకు నోదందరా వనే నాని ఉన్నాడు. ఆయన ఖులాసాగా ఉన్నారా?” అని అతని నడిగెను.

“నాకెంతో నేర్పినాడు!”

నందరామయ్య కట్టూర్పు విడిచెను.

అప్పులనరసింహుడు నందరామయ్య యింటనే భోజనము చేయమంటే. ఆయన ఈ మాత్రమే త్రుని సగౌరవముగా జూచుచుండెను— రాజుగారితో మాటలాడవలసిన యంకితము బుచ్చుకొనినా, రాజుగారితోనే తన కృతజ్ఞత వుని యా అప్పులనరసింహుడు నందరామయ్యతో జెప్పియుండెను. అప్పుల నరసింహుడు దినమునకు రెండుసార్లు తన కనిమీద గ్రామములోనికి బోవుచుండెను. ఆయనకు పని లేనప్పుడు, నందరామయ్య తనయింటికి కమారమి మైదానమునకు పోవుచుండెను. అప్పులనరసింహుడు గృహమున కా తనికీ తీసికొనిపోవుచు, కాలక్షేపము చేయుచుండెను.

నందరామయ్య పడకగది యెల్లప్పుడు తలుపువేసియు ఉండెను. అతనినూ, భార్యనూ, దప్ప కూతురు లయిననూ భోజనము, తా నెక్కడికయినను బోవలసినప్పుడు అక్కడికి తాళము భద్రముగా వేసి, వెలి వెళ్ళుచున్నాడు. అప్పుల నరసింహుడు మాట్లాడుచుండగా అతని మాటలను అప్పుల నరసింహుడు గుర్తుకొనియు యుండెను.

నందరామయ్య కొంచెము ప్రాదేశిక నిద్ర లేచుచు ఒక నాణెముభార్య భర్తకంటే ముందుగా నిద్రలేచి, గదిలోనుండి యింటిలోనికి బోయెను. నడుమున వేచియున్న అప్పుల నరసింహుడు తక్షణమే ఆ గదిలోకి జొచ్చెను. అచ్చట విశేష వద్యాదు లేవియును లేవు; కాని, మంచము క్రింద నొక చంచువాగ్రత మాత్రమే గనబడెను. అతడొక పెట్టెను దూరమునండియే పరిశీలించి, గదిలోనున్న నాణెము దగ్గర లించియున్న తాళమునుగూడ బరిశీలించెను. తనవారితో కలిసియున్న ద్వారా తాళము చెరియొక్క రూపమును గ్రహించి, బహుశా మాత్రాతాళపురే బెరి నొకనానిని సంపాదించెను.

చుట్టూర్పును అప్పుల నరసింహుడు తపాలాకాళ్ళపైకి జరిగి, నోదందరావున కీధముగా తురించెను —

“కార్యము—అనుకూలము—రెండునెలల—రూపాయలు—తెలిగ్రాము ద్వారా—గుంపుడు—జరూరు.

అప్పుల నరసింహుడు”

చుట్టూర్పు చుట్టూర్పును భోజనమైన తరువాత తాంటూరు వద్దకు చేయుచు నందరామయ్య అప్పుల నరసింహుడు ఏమో సంభాషించుచుండి అయ్యెడ భోజనము వచ్చి, తెలిగ్రామ మనియ్యాడు ద్వారా వచ్చిన రెండునెలలరూపాయలను అప్పుల నరసింహుడు కిచ్చి, కడలిపోయెను. తన నూతన స్నేహితుడు ధనాధ్యుడయ్యుండునని నందరామయ్య భావించెను.

“నందరామయ్యగారూ, ఇక్కడ తెలివయిన కంసాలు లున్నారని విన్నాను. వారొక్కరు భుజిస్తూనే చేయించాలని ఉంది. నమోనా ఉంటే తెలిస్తారా!” అని అప్పుల నరసింహుడు మాట్లాడెను.

నందరామయ్య యెందుచేతనో తటస్థుడయ్యెను; కాని, ఇంచునేటికి కూతురును వోటినుండి తన, గదిలోనికి బోయి, వస్తువును తెచ్చి, “అయ్యో, ఈనా కాకినాడ నుండి చేయించి ఉన్న నే తెప్పించెను. మంచికోసమే, అడవికి తెట్టితానని అట్టే వుంచెను. చరితనం యెల్లా ఉండో నిత్యమిందీ!” అని నడిచెను.

అప్పుల నరసింహుడు దాని నందుకొని, పరిశీలించి చూచి, “పనితనం చాలాబాగా ఉన్నది! తేపు మంచిరోజు; పని ప్రారంభం చేయిస్తాను అని చెప్పి నగను నందరామయ్య చేతి కిచ్చెను. అతడు దానిని దీసికొనిపోయి, చంచువా పెట్టెలో పెట్టెను.

కొంతసేపటికి వా రిద్దరును వెంకటసుబ్బయ్య గృహమునకు బోయిరి. ఆయన వారితో సంభాషించి, పిమ్మట ఓకల కలను వారంభించెను. మువ్వగు వేక యాడుచుండిరి. కొంతసేపటికి వెంకటసుబ్బయ్యయొక్క చెలిమికాం దొక డచ్చటికి కుదించెను.

అప్పులనరసింహుడు ఇంచుక మోడించి, వెదవి కలుచుకొని, అయ్యో, రాజుగారు ఈవేళ ఒకసారి కలవడ నున్నాడు—పొరబడ్డాడు. నామీద నీరు అనుకూ ఉంటారు ఒకనంటిలో తిరిగివస్తాడు” అని చెప్పి, అచ్చటినుండిలేచెను.

ఆయన త్రోవలో నొక కూలివానిని బిలిచి, తనవెంట నానిని నందరామయ్యయింటికి దీసికొనిపోయెను. అప్పుటి కింకొక యెడలకు తూర్పువేళకు రైలుబండి వచ్చును. నందరామయ్య గృహము రైల్వేస్టేషనునకు సమీపమున నొక చిన్న గంటాళావున్నది. కూలివానిని పిలిచినిలిపి అప్పుల నరసింహుడు గృహములోనికి జరిగెను.

IV

“అమ్మా నందరామయ్యగారు పంపించారు. గదిలో మంచముకింద చంచువా పెట్టె ఉందిట. కూలివాడినిగూడా పంపించారు—పిలిచి ఉన్నాడు. స్నేహితులతో మాట్లాడుతు కూర్చుండి, నన్ను కట్టియెక్కిరి రమ్మన్నారా. ఇదిగో తాళ మాచె” అని అప్పులనరసింహుడు నందరామయ్య భార్యతో బలికెను.

తనకై ను తాళపురేచెవి ఎన్నడు నొకనెడకు ఈ రీతిగా నొక మాత్రన పునఃపడి బంతుట వింతగా దోచినను సరే అని నలికి గది తలుపు తెరిచి పెట్టె తెచ్చి తన యెడట పెట్టెను

అప్పులనరసింహుడు చంచువా తీసికొని కూలివాని పెట్టె మీద పెట్టి రైల్వేస్టేషను దుర్గమున నడచెను. కొంతసేపటికి నకు వచ్చిన పొగబండిలో నెక్కి యెడట తుని విడిచెను.

రాత్రి పదిగంటలకు అప్పులనరసింహుడు విజయనగరమున దిగి, నోదందరావు గృహమునకు బోయెను. అప్పుటి కాయన మేజుకొకయ్యే యుండెను.

“ఏమయ్యా, విశ్వనాథా, డబ్బుందిరా? ఇంతమాదా జడిగా వచ్చావేమిటి?” అని యాభ్యర్థనతో నోదందరావు నడిచెను.

అమాటలకు సమాధానముగా అప్పులనరసింహుడు (అతడొక విశ్వనాథుడు) చంచువా పెట్టెను, తనవేరేర రెండు నందల రూపాయల నోట్లను అతని యెడటనుంచి, పెట్టె కులగొట్టినట్లనిచి చెప్పెను. నోదందరావు అచ్చటనుండి నొక స్వనా సములలో నొక యనుపకస్తువుచే దానిని దెలిచెను. అతయొక్క కేసును చెప్పకయ్యెను. కొలది దినముల క్రిందట నరసింహుంట పోయిన నగలన్నయను, కొంతసేపక్కు ముకు అపెట్టెను ఉండెను! అసత్యము నుమాను అటులేల రూపాయల విలువ కలిగియుండును.

నోదందరావు సంతోషము పట్టెక, విశ్వనాథుడును కాకలియకొని, “ఎక్కడ దొంగకాయ నీకిది? అల్లరి కాకండా, ఎక్కడికి తెలియకండా నే నీవంటి నీకు తెలియజేసి నందుకు తనకీ సమాధానం చేసేవు! వస్తువు లన్నీ దొంగకాయకు చాలా సంతోష మయింది! ఎక్కడ దొంగకాయ నీకిది?” అని చరికెను.

“నుందరామయ్య యిట్లోనే! మొదటినుంచి ఉన్న అనుమానం నేను నాలుగురోజులు వాడియిట్లో ఉండేటప్పు టికి బలపడ్డది. ఆ నేని, వాడికంటే నొంగెత్తు ఎత్తేను. అల్లరి చేయకద్దన్నావు కాబట్టి అల్లాచేసేను” అని విశ్వనాథుడు తాండేసిన కార్యమును సక్రమముగా వివరించెను.

నోదందరావునకు మహాగ్రహము కలిగెను.

“నుందరామయ్య యింతనీచుడని నే ననుకోలేదు. ఉండు—వెధనవేర యిట్టడే ప్రాస్తావ!”

నోదందరావు బహుమాన మాయబోడగా విశ్వనాథుడు దానిని స్వీకరించెను. నలునాటి యాడయ్యునకు నలెచు విభావప్రతిభానుభవం బోయెను.

విశ్వనాథుడేసిన మోసమునకు వారాయణవాను కడుపుబ్బనవ్వె. “సరే! ఇది రెండోది నన్ను తీసుకుపోకుండా వెళ్లేవు సరే! ఈమాట ఇల్లా చేసేనంటే నేను మా ఊరికి వెడతాను” అని లింకముగా బలికెను.

“నీవుకూడా ఉంటే నుందరామయ్య టోపి కడదొయి, దానూ! ఈమాట నే నెక్కడికి వెడితే నీన్నకూడా అక్కడికి తీసుకువెడతా!” అని విశ్వనాథుడు చిటునగవు తో ననెను.

V

ఒకల కలను చాలించి, నుందరామయ్య యింటికి జరిగెను. భార్య జరిగిన కృత్యంతము నాతనికి జెలిపెను. అపు డతడు పొందిన మనోవేదన యింతతరుని చెప్పుటకు నీలు లేదు. లభించినపుడు పోయెనను నిరాశము, తననర్థన బయట పడెను. కిన్న భయమును నుందరామయ్యను మిక్కిలి చాధించెను. ఆయన భార్యతో నేమియు ననక తనలో దన్ను నిందించుకొనెను.

మాడకనా డతనికొక యెడతరుమచ్చెను. నుందరామయ్య దానిని బలిచి చించివెలి, గదిలోనికి లోలో పల కోదనము చేసెను.

“విజయనగరము,

నీవంత నీచుడనని యెరియున్న పక్షమున నిన్ను మా యింటికేగాక ఊళ్ళోకి గూడా చేరనియి కుండేవాడనే. పోయిన వస్తువులు పోనే పోయాయనీ, వట్టి గడవిడ యెందు కనిన్నీ నాభార్య చెప్పడమచేత నేను నెమ్మదిగా ఊరుకున్నాను. లేకపోతే నీ స్వంతపనిచేయించే వాడనే! నాకస్తువులు నాకు వచ్చాయి, నీదొర్నాగ్యపుపెట్టె, అందులో ఉన్న రూపాయలు పంపిస్తాను. ఇక నుండు యెక్కడైనా యెల్లాటి పని చేసేనంటే నీచరిత్రయాత్రులలోకానికి వెళ్లి చేస్తాను. ఈవిధంగా అర్జించిన డబ్బు యెప్పుటికీ నిలవదు. నాగ్రహ! ఒళ్లు దగ్గర పెట్టుకో! వి. నోదందరావు.”

(చి. 3)

THE HOTEL CLARENCE. [PHONE 431]

GOLD MEDALISTS.

BAKERS, manufacturing Confectioners, and well-known Caterers.

Estimates for Dinners, Evening Parties, and Children's Treats free on application.

WEDDING CAKES, Xmas and, New Year Cakes prepared.

Branches:—

COMMERCIAL HOTEL, Armenian Street.

Y. M. C. A. RESTURANT, Esplanade

BAR ASSOCIATION RESTURANT, High Court Building.

The Fascinating Perfume OTTO DILBAHAR (REGD)

ఆందరి మనస్సును రమింపజేయు

ఆటో దిల్ బహారు

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందుకట్టి ఆపూర్వభావనమును కలచు. అలోకమాలా సారాన్ని నిలువలగుచున్నట్లు సంబంధము భావించుచు వేలివెడలగాని చొక్కాను నైసర్గాని 2.50 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక సందనకను మధ్యభావంబు యెంత సుఖమును నొనరును అతని మనస్సు అంతఅనుభవించును. ఇతర భావనలు యేదేనియండినా యా బోధించునది ముక్కలవాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈసందన ఒకబుడ్డికి వ్రాసివంపును.

వెల 1/2 డ్రాము 1-కిరూ. 0.2-0

1/2 1 డ్రాము 1-కి ,, 0.12-0 వి.సి. చార్జ్. యూ. 0.4-0 ప్రత్యేకము

1/2 అవున్సు 1-కి ,, 2.0-0

ట్యూబ్బింగ్ ముగంధకాన్ని ఒకటికి వెల 0—1—0.

పిడినీతియనప్పుడు ట్యూబ్బింగ్ ముగంధకము చేతుల పరిశీలించి తీసుకొని. ఈముగంధ కృత్యమును ప్రతి మహిళుండు కొప్పు కొప్పు చేసుకల చుకావలయును నొకటము. అట్లు చొరకనియెను సోల్ పిజింట్లు

సోల్ పిజింట్లు:—అంగ్లో ఇండియన్ డ్రెస్ అప్పు తెనుకలో కంపెనీ, నెం 15వ జూమాయసీదు, బొంబాయి.

ముగంధక నిలబో:—ఈమాటా భూమిలో ను మూర్తి, నెం 25, వైనుబాల్ కోట్, కలకత్తా నగరం, మద్రాసు.

నూతన గ్రామ-కంఠాభివృద్ధి.

VI

ఈ విషయమై గవర్నరు మెంటు వారీమధ్య జారీచేయించిన యంత్రావులు బహు అనుకూలముగ నున్నవి. నాటిని జారీ చేయుటలో నుండేడి కష్టము కంటే అనుబంధ జరగడములో మెంటు కష్టమున్నదని చెప్పి తగి యున్నది. ఈ కష్టము స్థానికాధ్యక్షులవలన సంభవించును. తహశీల్దార్లు మూడు శెంట్ల చొప్పున నివేశనము లిచ్చుచున్నారు. ఇక ముందు పది శెంట్లకు తక్కువ నివేశనము లియ్యకూడదని గవర్నరు మెంటు వారీపు డుత్తరువు చేసిరి. పశువుల పాకలకు ఊరు బయట చేరే స్థలము లిచ్చుట కంటే యింటి నివేశనముల కంటే ఆన సరమయిన స్థలములనిచ్చుట యుచితమని. ఇందువలన యింట్లు ఒక దాని కొకటి అంటువంద యుండ వచ్చును. అయితే ఈ నివేశనములు కొంత కాలమైన తరువాత పండుకోవడము తటస్థమవును. అప్పుడు ఇట్టినికాలమైన నివేశనములు చెల్లించెదరై భాగము లేర్పడి భాగస్థులు తన యిల్లు కట్టుదురు. అప్పుడు తిరుగయి భాగవారకర్థిగ్ను అన్నట్లవును. కాబట్టి ఈవిషయమై స్థిరమయినపుడును అర్హులగు కొంతమంది గ్రామస్థులకు ప్రతినివేశనములూ రెండువందల గాని తేకనగముగాని భారీ స్థలముండక తప్పదని భంగితమున అర్హులగువారలకు భాగములు పండుకొనుటకు హక్కులేదని కూడ అర్హుల ఊడకలేదు. అయితే ఇట్టివారలకు కట్టాని ఇయ్యవచ్చునని గాని కొంత కాలముయిన తరువాత పశువుల భిక్షుముగ జరిగించిన వారి విషయమయి ఏమి చెయ్యవలసియున్నది. ఇట్లుకట్టినయెడల అట్టిస్థలమును మరతు ప్రకారము గవర్నరు మెంటు వారు తిరుగదాఖలు చేసుకుంటూకొన్నారు దీనికి అట్టిపద్ధతియే ఏర్పరచినయెడల ఇంటికోకూడ స్థలము దాఖలు చేసేకోవలసి వచ్చును యింటిభారీని ఎత్తుకొనుండవచ్చును. ఇంతకొనకెత్తు భరించుట కష్టము. కనుక ఎటువంటికికీ లేర్పరచిన దాగుండునో ఆగోచించవలసిన యంత్రావు మున్నది. నివేశనము లియ్యక పూర్వమే గవర్నరుచలనన అంతయున్నయు ఈశీర్షికలలో నవి ప్రకటనగ్రహణియైపోయి. నాటిని గవర్నరుచలనయెడల అందుకు తగిన శిక్షలుకూడ యుండవలెననివాసిరి. అట్టిశిక్షలు కఠినముగ నుండకూడదని కూడ వ్రాసియుంటిరి. ఇట్టిసంగతులన్నియును రాగూరు వారు చిరముగ నిచ్చు నివేశనములకు వర్తియనుగాని వేరుములో కొన్ని నివేశనములకు పరిమితమైన వాదో అని వ్రాసియుంటిరి. పరికిరాదని కొందరు నూతన చెప్పచున్నారు. సొమ్ముపెట్టి పుచ్చుకున్న స్థలములకు కొందరికి పూర్వమే హక్కులు కలవని చెప్పచున్నారు. కనుక గవర్నరు మెంటు వారు ఒక క్రొత్త కానము చేసినగాని ఈ క్రొత్త గ్రామకంఠములయిన పొరుగువ్యవసాయములు కానేరదని చెప్పగలిగియున్నది. కాబట్టి గ్రామ పొరుగువ్యవసాయము పొలుపడుదున్న గౌరవనీయులకు రామచంద్రరావు పంతులుగారు తదితర ప్రముఖులు ఈవీన కానము అనవమానా వాదము సంగతి గట్టిగా నాగోచించవలసియున్నది. గవర్నరుగారి సమర్థ నిర్ణయముపర్యావసాయములలో గ్రామ పంచాయితీ లేర్పడిన గ్రామపొరుగువ్యవసాయ వాగు పడునని నుడిచియుండిరి. అట్టి పంచాయితీలు కొద్దికాలము లోనే రానై యున్నటులకూడ నెలవిచ్చిరి. పరిశోధనాధ్యక్షులు కొన్నిస్థలములలో నీవద్దతి పెట్టుటకు తమ యంత్రావులనున్నటులకూడ నుడిచియుండిరి. ఇప్పుడు మూడు జిల్లాలో స్పెషలు డిప్యూటీ కలెక్టరును నూతన గ్రామకంఠాభివృద్ధిమిత్రులు చేసి యున్నారు. వీరు పని ప్రారంభించి పనిచేయుచున్నారని భూములు పుచ్చుకొని కంపెనీ నేమనిచ్చి, భారీ స్థలములకు ఆయా నివేశనముల కిచ్చి గాని ఇయ్యకగాని వెల్లిపోయెదరు. ఆయా తహశీల్దార్ల తేక డివిజన్ ఆఫీసర్లలో ఈ విషయమై జేయుదురు. ఈ శీర్షికలలో జెప్పబడిన సంగతులన్నియు నివేశనము లియ్యకపూర్వమే నూత్రావించెదకోలేదో సంగత్యంతమని చెప్పగలిగియున్నది పంచాయితీలు ఈ మూడుజిల్లాలలోను ఇప్పుడే ఏర్పాటు చేయబడినయెడల ఈ డిప్యూటీ కలెక్టరుగారికి మిక్కిలి సహాయకరముగను ప్రజలకు సమపాటు కరముగను ఉండునని చెప్పగలిగియున్నది. గనుక ఈవిషయముకూడ ప్రాచుర్యంధ్రరావు పంతులుగారును ప్రజాప్రముఖులును అతి త్వరితముగ నాగోచించవలసి యున్నది. గాని పొరుగువ్యవసాయ గురించి మన గవర్నరు మెంటు వారిపూర్వదేవుడు ఎత్తుకొనెద క్రొత్త తిసుకొనుటకు ఆలోచించుచున్నారు. ఈ స్పెషలుడ్యూటీ నేర్పరచుటే ఇందుకు ప్రథమ నిదర్శనము. నివేశనము లియ్యడపు విషయమై ఈ మధ్యజేసిన

యంత్రావులు రెండవ నిదర్శనము. ఇంకను పంచాయితీల నేర్పరచడము, కానీమను మాన్యు ననుసరించి క్రొత్త గ్రామకంఠముల నేర్పాటు చేయుట అయ్యా అయిన జరుగుటకు తగిన పద్ధతుల గావించుట, భిక్షుముగ నడచు వారికి తగుశిక్షలు నేర్పాటు చేయుట, అనవసరమని తోచిన యెడల ఒక క్రొత్త కానమును జేయుట ఇక జరగవలసిన పనులై యున్నవని చెప్పగలిగియున్నది. ఈ సంగతులన్నియు తాలూకాబోర్డు మెంబర్లు ప్రెసిడెంట్లు మును ప్రెసిడెంట్లు ముఖ్యముగ ఇప్పుడక్కడ యున్న అధికార ప్రెసిడెంట్లు కమిషన్లలో నాలోచించి తగియున్నవి. స్పెషలు డిప్యూటీ కలెక్టరువారు ఏర్పరచబోవు క్రొత్త గ్రామకంఠము లింకను అయినాగోచించియుండ లేదుకాని తాలూకాబోర్డు వారు రివియూ డిప్యూటీ కమిషనరులను చేయుచున్నది అనేకములు గలవు. నాటిగతి అధోగతియే అని చెప్పగలిగియున్నది. పూర్వపు గ్రామకంఠములకంటే చెడిపోవునని చెప్పవచ్చును. రివియూబోర్డు వారి ప్రాంతండు అర్హులలో వీధులు నూటిగా నుండవలెననియు, అల్లరిచిల్లరిగ నిండ్లు యిచ్చువలెననియు కట్టబడకూడదనియు ఆదేశకరము కట్టినయెడల తహశీల్దార్లును పూచీచేయువలెయు చెప్పబడియున్నందున ఒక్క నవీన గ్రామకంఠములోనయిన ఈ ప్రకారము జరగడము లేదని యాధిక జెప్పగలిగియున్నది. అందుకు అనేక నిదర్శనముల నిక్కముగనుకాని ఇక్కడ నుడవలసియుటకు స్థలములకు నొప్పుకొనదు. ఇట్టి గ్రామకంఠములలో పట్టాల నియ్యక పూర్వమే యిండ్లుకట్టుటయు, ఆదేశకరము కట్టుకొనుటకు రహస్యముగ మునసముకరణములు సలహాచేయుటయు తరువాత తహశీల్దార్లు చేయి చెయ్యలేక మెల్లగ పట్టాల నిచ్చుటయు, అట్టి గ్రామకంఠములలో ప్రవేశించి ఇండ్లు కట్టుకున్నవారి సొమ్ములు జేవునికే ఎరుక. గత మూడునాడుకు సువర్ణరములలో నీ తీరుగ జరిగిన కేజులెన్నియో వాటి పరిశ్రమ లెంతో వాటిలోకట్టిన గృహము లెన్నో తెలియగల యొకటేమి మెంటును ఈజిల్లాకియ్యమని గవర్నరుగారి సభలో ప్రశ్నించిన, ఈసంగతియొక్క నిజము బయటపడక మానదు. ఇప్పుడు నర్సాపురములోని రామపేటస్థలములు నుమారు 40 యకరములభూమి తాలూకాబోర్డు వారు వేలము చేయ నిర్ణయించున్నారు. వేలములో కొన్నివారికి పూర్వమే హక్కులు గలవని వైరచెప్పియుంటిరి. కొన్ని మరతుల నియమించి వేలము చేయుచునని వినుచున్నాము. ఈ పశువులు ఆయలు జరుగుటకు సాధనము కనుపడదు. వేలములో కొన్నిస్థలములకు మరతులు అయినాజరుగుటకు తగిన సాధనము లేర్పడువరకు ఈవేలము నిలుపుచేయుట యుక్తము. ఇందుకు గురించి తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంట్లు గారును లాకురు వైసు ప్రెసిడెంట్లు గారును తగుచాలోచనచేసి క్రొత్తగామపేట ప్రభు చేయకుండునగా రజస్యవాసరతివాదులు ఎక్కడకూడిన సభకీ! చక్కత!! తీర్మానము!! ప్రజాసౌఖ్యమును గురించిన ఈవిషయమును కూడ అట్టి సభలకు చేసి ఈ శీర్షికలలో వ్రాసిన సంగతులన్నియు చూచి తీర్మానములు సూపుట యుచితము కావా? ప్రజాసౌఖ్యాభిలాషులందరు ననుముగట్టి కాలయాచనము చేయక ఇందుకు గురించి తగిన ఏర్పాటులకు చేయుచునని నమ్ముచున్నాము. మెంటు గవర్నరు మెంటులూ గ్రామకంఠాభివృద్ధి గ్రామపొరుగువ్యవసాయ గురించి ఏమి చేయుచున్నది యందు శీర్షికలో వ్రాసివలదియి. ఆ పద్ధతులకు కూడ పరిస్థితులకు చదువులందరు ఆలోచించెదవగాక.

అక్షరాల వలదము:—ఈ నెల 1, 2, 8, తారీఖులవరకు తమ గా న్నములు కురియుటవలన వలదవచ్చి అక్షరాల గ్రామలోనికి 2 వ తారీఖున తెల్లవారు ఝూమున 8 గంటలకు నిరువచ్చిరి. నాన్ని బహులలో తోడలులోతున నీరు ప్రవహించింది. పల్లపు ప్రదేశములలో ఉన్న ఇండ్లలోకి నీరు ప్రవేశించినందున గోడలుపడిపోయి కొన్ని యిండ్లు నేలపాలుయినవి ప్రజలకష్టపన్నములు చెప్పినతరువాత కాపు వీధిపాదలనుకూడి రిబస్టాల వియ్యముకు 8 యాకరములవిల్లవను 2 బండ్లజుకకట్టెలను తెప్పించి యెరికన్న వియ్యము కావలెనో కనుగొని వారికి తగినట్లు ఫర్కముగా నిప్పించిరి.

ఒకత్రాగుబోతు:—నింట్లో అగ్ని పర్వతమువద్ద కానినాథలూరి అనువాడు త్రాగిఅల్లరి జేయుచుండెను. ఇట్లుజేయుట సరికాదని అచ్చట ఫారాయిచ్చుచుండెను కానినీయులు చెప్పగా త్రాగుబోత తిరిగివచ్చి గ్రద్దుగద్దెను తరువాత వారిద్దరును కలియబడిరి. ముద్దాయి కానినీయులును ఎడమ ముంజేతి మీద కలచెను. కానినీయులు వారిని వదలకట్టుకొని తీసికొని బోయెను. వారిని నెంట్లుబాపిరిను కొత్తలో విచారణజేసెదరు. కానినీయులు ఆనుపప్రతిగా నున్నారు.

వీరికాపుర విద్యత్పరీక్షలు.

శ్రీవీరికాపుర సంస్థాన విద్యత్పరీక్షలనుందుఁ గృతార్థులై నందుకు గాను కడదిన విజయదశమినందున బహుమానముల నందు కొన్నవారిపేర్లు:—

1915-వ సం॥ న అద్యైతము సామాన్యమునందు మొదటి తరగతిలో కృతార్థులై: వారిపేర్లు:—గోరుగంటల వెంకట్రామకాశ్రి గారు, కొల్లి సుబ్రహ్మణ్యకాశ్రి గారు, చల్లా నూర్యవారాయణ కాశ్రి గారు, గుంటూరి సీతారామకాశ్రి గారు, వేమూరి రామబ్రహ్మకాశ్రి గారు, రెండవతరగతిలో:—పప్పు చెయ్యకాశ్రి గారు, ఉపాధ్యాయుల వెంకటేశ్వరకాశ్రి గారు, బంపయపరిమి నరసింహకాశ్రి గారు,

తేదభావ్యమునందు రెండవతరగతిలో:—నడలి లక్ష్మీ నారాయణ కాశ్రి గారు,

తర్కము ఉత్తమునందు రెండవతరగతిలో:—కందాళం కృష్ణమాచార్యులు గారు, నూకల చెయ్యకాశ్రి గారు, ఇంకొల్లపరిమి నరసింహకాశ్రి గారు.

వ్యాకరణము ఉత్తమునందు మొదటి తరగతిలో:—పేర వెంకటేశ్వర కాశ్రి గారు.

రెండవ తరగతిలో:—వేమల సాంబయ్యకాశ్రి గారు, చల్లా నరసింహకాశ్రి గారు, అప్పల బోగన్నకాశ్రి గారు, గుల్లపల్లి రామస్వామి కాశ్రి గారు, జయంతి నూర్యవారాయణ కాశ్రి గారు,

1914-వ సం॥ న వ్యాకరణము ఉత్తమునందు రెండవతరగతిలో:—వానకాసి సత్యనారాయణకాశ్రి గారు, కంభంపాటి రామయ్యకాశ్రి గారు.

1914-వ సం॥ న అద్యైతము సామాన్యమునందు మొదటి తరగతిలో:—తెలిదేవులపల్లి సుబ్బారామకాశ్రి గారు.

తర్కము-ఉత్తము రెండవ తరగతిలో:—చల్లా నూర్యవారాయణ కాశ్రి గారు, గుంటూరి సీతారామకాశ్రి గారు.

విజ్ఞానద్యైతము-మధ్యమము, రెండవతరగతిలో:—శిష్టా నరసింహకాశ్రి గారు.

1913-వ సం॥ న అద్యైతము-ఉత్తము మొదటి తరగతిలో:—శిష్టా నరసింహకాశ్రి గారు.

తర్కము-ఉత్తమునందు రెండవ తరగతిలో:—వేదాంత శేషయ్యకాశ్రి గారు, వేదాంతం రామకాశ్రి గారు.

1912-వ సం॥ న అద్యైతము ఉత్తము: మొదటి తరగతిలో:—కంటి నూర్యవారాయణ కాశ్రి గారు, ధూళిపాళ నూర్యవారాయణ కాశ్రి గారు.

విజ్ఞానద్యైతము మధ్యమమునందు రెండవ తరగతిలో:—పరవస్తు అప్పన్న గోవిందస్వామి గారు.

1911-వ సం॥ తర్కము ఉత్తమునందు మొదటి తరగతిలో:—పేర లక్ష్మీ నారాయణ కాశ్రి గారు, పప్పు అప్పయ్యకాశ్రి గారు.

రెండవతరగతిలో:—గోరుగంటల వెంకట్రామకాశ్రి గారు

వ్యాకరణము. ఉత్తమున, రెండవ తరగతిలో:—ధూళిపాళ వెంకటేశ్వర కాశ్రి గారు

తర్కము. ఉత్తమునందు రెండవ తరగతిలో:—కొల్లి సుబ్రహ్మణ్యకాశ్రి గారు.

వ్యాకరణము ఉత్తము మొదటి తరగతిలో:—జయంతి భగీరథ కాశ్రి గారు.

వ్యాకరణము. ఉత్తము. రెండవ తరగతిలో:—చిలు కూరి చరదయ్యకాశ్రి గారు, ముక్కచిల్ల కృష్ణయ్యకాశ్రి గారు, చిలుకూరి సామయ్యకాశ్రి గారు, ఈ రామకాశ్రి గారు, వేమల నూర్యవారాయణకాశ్రి గారు, ఆదిరాజు రామయ్యకాశ్రి గారు, ఈ సుబ్రహ్మణ్య కాశ్రి గారు, ఓరుగంటి నరసింహకాశ్రి గారు, కందాళం వెంకట్రామాచార్యుల వారు, చిట్టల సుబ్రహ్మణ్యకాశ్రి గారు.

1915 పరీక్షలు.

వ్యాకరణమునందు:—మహా మహాపాధ్యాయ తాతా సుబ్బారామకాశ్రి గారు.

తర్కమునందు:—శ్రీ పాద లక్ష్మీనరసింహకాశ్రి గారు.

అద్యైతమునందు:—దెందుకూరి నరసింహకాశ్రి గారు

విజ్ఞాన ద్యైతమునందు:—గుడిమెళ్ళ తిరుమల వెంకటరంగాచార్యులవారు.

తేదభావ్యమునందు:—భుమిడిపాటి సింహాద్రి సోమయ్యగారు.

సంక్షిప్త రూపం.

త్రాగుడు: నిదేశములు దీనిని తెంపరచును. అని చెప్ప
చును. అలాగా మితముగా త్రాగుట యనియర్థము. ఇది మనదేశ
మనకు పనికిరాదు. మనము బా ల్లి గా నా రా య ము ను
నుపేధించెనటను. మనలో గొందఱు త్రాగుబోతులు గలవం
చుచున్నా. త్రాగుచున్నావేమని యడిగిన నేను అదతీతరె
మెలతో త్రాగుట లేదు. నేను పట్టువంచ గట్టిగొని తులసి
చెట్టుపద్ద కూర్చుండి నత్తుగిన్నెతో త్రాగుచున్నానుగాని ఇది
తనకాదని చెప్పును. ఇది ఏకాన్యులుగా నున్నచో తెలియును.

పూర్వముగా జేసినందులకు తప్పక వెంగల ఈత, కొబ్బరి, తాళి కల్లులను ద్రాగెడివారు. నాగరికులకు విదేశీ ముఖమునాది వెంగల బ్రాంది, విసిగ్గ మొదలగు సామానులను ద్రాగుచు వచ్చును. అందుచేత ధనుసోము ఫకిరి లగుచు వచ్చును. విదేశీముల నుండి బ్రాంది కాజులను బంపుచున్నాడు. నున దేశమునుండి వెండి బంగారపు కాజులను బోవుచున్నది. అందువల్ల జేతము బీదనీలికి వచ్చినది.

నిమ్మ బాతుధనము:—ఇది గూడ గానీయ సుస్మర్యులకును సంఘసంస్కర్తలకును అరవమై విషయము హింజాతులవారు మరదేశములలో జకలనటిగో నైదనపాజు గలరు. అనగా దాదాపు అటుకొట్టుగలను. మిషనరీ వారు వారికి జేయు సహాయము వర్తనాతీతము. వీరిని చెప్పరానివారినిగూడ, అంటి గానివారినిగూడ నానుములిడి మారమున తురుచున్నాము. అందువలన వీరు అవ్యయములతో గలిసి పోవుచున్నాడు. దానిచే మన సంఘ బలము తగ్గిపోవుచున్నది మన మతములో నుండగా వీరి దక్షిణా నియ్యము ముట్టిచున్నాము. వీరులతో నిరుగవిద్యము. మన గృహములకు దగ్గరగా నిర్దేశము గట్టుకొననియ్యదు. కాని వీరి క్రైస్తవ మతముగొగిసికి కొలదు వెంకడు పెన్నునీకి జేసికొని జక ముద్ద. దాని లభించు అంశము తెల్లకొన్నతనవారే మన ఆత్మబంధువుకన్న మిన్నగా నెంచిపెట్ట వచ్చును నిచ్చి మరయుటి మూలకునైనను దీక్షికిని పోవుదుము. చూదిరా మార్పు ఎంతగోచిస్తుందో! మన మతముతో వాగుండగనే వారికి దగ్గర సహాయము జేసిన మన కంఠో గౌరవముండెడిదిగదా. హింజాతులవారు మనకు అనేక విధములుగా సహాయముచున్నాడు. అట్టివానిమనము అభివృద్ధి పటములకై యత్నింపవలెను.

విలంబాద్యము:—మనలో పురుషులు కాటికి కాట్లవాది, ఉత్తర క్రిములు చేసికొనవలసిన కాలములో అనగా రం, గిం, ఓం సం. ముల వరుసున్నా పొడిగ్రహణమును జేసి కొనుచున్నాడు. కాని అలలలకు బాలింతువులను వారి జీవిత పర్యంతము బ్రాహ్మచర్య వీక్షున వహించుచు నిష్పాద పెట్టుచున్నాడు. ఇది కర్మమైన పనికాదా!

ఆడవులలోనివనించుచు, ఆకు అలములనుది, వాయు భక్షులై, ఇంద్రియనిగ్రహములై విశ్రామింపి, పరాకరమున్నగు ఋషి సత్తములు నయితము కాదును నామకొని లేక పోగా ఇక ఉప్పు, పులుసు. కారములని సంపాదనలో కలిసి మెలసి యుండు బాల విలంతువు తెల్లు ఇంద్రియనిగ్రహములై యుండగలరో తెలియదు! కాన మనము వివాహేచ్ఛగల విలంతువులను వివాహమును జేసికొన అనుజ్ఞనియ్యవలెను. వారిని సంఘ ప్రజ్ఞులనుగా చేయుగాదు. విలంతువులకు కరణాలను మూలను నెలకొల్ప వలయును. వారికి విద్యగలవలెను.

కేళ భండము:—మన వారు మతముని పెరుదెట్టిను నేక ములైన దుష్కార్యములను జేయుచున్నాడు. అందు ఇకో ముండనమొకటి. విలంతువులకు కేళభండముచేయుచుని యొక్కడను జెప్పియుండ లేదు. తలలు బోడిచేసిన కామము తగ్గునని చెప్పెను.

“తలలుబోడులైన తలపులలోమలా

విశ్వదాభిరామ విమరజేమా”

అని యొకకవి చెప్పియున్నాడు. మనము వెంకటాచలమాహాత్మ్యమును రచియించిన తొలి గొండ వెంకటాచారి ఇకో భండము చేసికొనవని యొక స్వామిలవారు అడిగిరి అందుకు “స్వామి నేను కేళభండము చేయుచున్నానెదన గాని అది తిరిగి మొలనకుండచేయు గలరా” యని ప్రశ్నించెనట. అందుకు స్వామిలవారు మారాడ లేక మిన్నకుండిరి!

మనవారు పరపురుషులను స్త్రీలనుట్లుగూడదు, కన్నెల్లి చూడగూడదు అని చెప్పుచు వారి, మంగలివద్ద కూర్చుండి అలల బాలవిలంతువులకు కేళభండమును జేసికొనవని చెప్పట సమంజసముగానున్నదా! ఇట్టి ప్రవృత్తినందన ఎట్టి మర్యాదపు ప్రభువైనను జేయవలసిగాని కన్న విలదండ్రము మాత్రము జేయుచున్నాడు. ఇది క్రూరము. ఘోరము.

సంస్కరణమంతయును లేండుభాగములుగా నున్నది అందు విస్తారభాగము స్త్రీలసంబంధమై యున్నది.

కన్యాశుల్కములు:—మనకాస్త్రములలో వాచికల వివాహములనుబడుమై నిట్లు చెప్పియున్నది. “సాలంకృత కన్యాదానం కర్షేత్” అని యున్నది. అట్టి మంత్రముయొక్క భావమును గ్రహించక కన్యాశుల్కములను గ్రహించుచున్నాడు. మంత్రములలో మాత్రము మార్పిలేదు. “సాలంకృతకన్యాదానం కర్షేత్” యనియు జెప్పెను. అట్లు చెప్పట కన్న “విరలంకృత కన్యాదానం కర్షేత్ అని” మార్పిన బాగుండును.

ఇప్పుడు జరుగుచున్న సంస్కరణ సభలు వివాహములలో నంకిత్యక నోనునది రాజకీయసభతో పాటు నిది జరుగుచున్నది. అందువలన వివాహపుష్కలము నమృతమైను.

సంస్కరణములను జేయుటకు కొనినవారు ధర్మార్థ మతులయు ముందరలెను. సంస్కరణ సభలనుతో పోరాడవలసియున్నాడు. పోరాడలేకపోయిన కన్యాశుల్కాలములు గావు కష్టములు కష్టింపును ధైర్యముతో వానిని నెదుర్కొనవలెను. మనచరిత్రలవల్ల పూర్వము సంస్కరణము లేని యిసుకులబడికట్లు తెలియుచున్నది.

తీరగు సంస్కరణమునకై వజ్ర కష్టములను బొందెను. కురుగు శిలవైచేమబడి కూర్చున్నగా జంపబడెను.

మహమ్మదును వామరథము జేసింది యనేకములైన ముష్కారులు వెట్టి. జంపాచిరి. తొమ్మిది నెలలు గర్భమును భరించి మహమ్మదు మహారెను ఆయన కన్నులయొకటనే కరించిరి

సోక్రటీసు మహాభావునికి విషయదెట్టి చంపిరి.

శౌకమరిల్లి చంద్రామలమ్మకు పురజములు జేసింది తీరమును దోచుటకు దహనముజేసికొన నిష్కరబోయిరి.

కువిధముగా రామమోహనము, నానమ్మ, కుకారాము. మొదలగువారు అనేకములైన కష్టములను బొందిరి. ఇట్టికష్టములను నెదుర్కొనుటచేతనే వారు సంస్కరణతైరి. వారికన్యాములు నెరవేరిన.

కంఠి వీరేశలింగము పంతులుగారు సముత్తము పలుకవచ్చుములను బొందెను. ఇంకను పడుచున్నాడు. కాన పూర్వము నుండియు సంస్కరణ పోరాడినాడించినట్లు స్పష్టమగుచున్నది. మనము కష్టములకు జంకక అంతరాత్మ బోధించిన విధమున సంస్కరణమునకు బూనుకొనవలెనని విన్నవించుచున్నాము.

రాజకీయసంస్కరణను సంఘసంస్కరణకు కేళి భరించి సంఘము నుద్ధరింప సమర్థులమై. అప్పుడే మన దేశమున్నతస్థితికి వచ్చును.

ప్రతినిధుల సభ-మైమును.

మైమును ప్రతినిధుల సభ మే 23 వ తేదీ మధ్యాహ్నమున సమావేశమయ్యెను. శ్రీ దివానుగారు అగ్రానవాధి పత్యమును వహించిరి. వీరి దక్షిణభాగమున శ్రీ యువరాజుగారును వామపార్శ్వమున స్టూర్ కంఠరాజ్ ఉర్సుగారును అసీరులై సభకు కాభిషిక్తులు విచ్చేసిరి.

ప్రధనమున ఆదాయవ్యయ పత్రములై చర్చ సలుపబడెను మహమ్మదీయ విద్యమున్నగు విషయముల వెచ్చింపబడు దైకమును గూర్చి వివరములు పూర్తిగ లేవనియు 14 లక్షల రూపాయలకు సముజాతమి యిరుబడలేదనియు, మహమ్మదు అభానుభావ గారు చుడిచిరి. రాజపటుంబమునకు శ్రీ చక్రవర్తి గారికి ఉండుటన్న సంబంధములు సభలోవచ్చింపనిచ్చుటలేదని శ్రీ దివానుగారు రనిరి. అట్టి అభిప్రాయము తమకులేదని సభవా లేకగ్రీకుడు బ్రహ్మత్తరమొసగిరి. వీరకు కొంతమంది సభ్యులు ఆదాయవ్యయ పత్రమును చర్చించి తమ అభిప్రాయముల వెల్లడించిరి.

తరువాత వెన్కటాచారిగారు త్వరితగతి చర్చింపబడెను. సుపారిషమును పూర్తిగ కొట్టివేడువలసిందను పార్టీ నకు నిరాకరింపబడెను. పులియెరుసభకు సంబంధించిన కొండు ఆంకిములు ముందు చర్చింపబడునని తెలియజేయబడెను.

రాజ్యాంగసభకు అనధికార సభ్యులొకరి యెగిరింతుట ముందుచర్చింపబడును. మనొప్పు అంతముల సభనారు చర్చించిన విషయ దివానుగారు లేది నిలిచి సభవారి సంతోష పూర్వక భవ్యతతో తమ ఉపన్యాసము ప్రారంభించిరి.

సభకు జయప్రదముగ నెరవేర్పగలిగింతులకు సభవారి నిభింపించుచు సభనారు మును 430 అంశములు చర్చింపబడినవి వారు నుడిచిరి పద్మలీనంతముల చర్చించినవిధానమువారి కాంత మొసగిరి. కాంపమిటి కలియుగ గమించినందులకు సభవారు తమ్ముయ్యింతురని సమ్మయిటియని వారనిరి.

ఇవాడుద్వారము రాజ్యములను సంబంధములచక్క జేయుటకు కొలదికాలమున వొక సంఘమేర్పరప బడునని యు, శివకన్యా వివాహా కాభిషిక్తులను అవిరకాలముననే కొంతబడుననియు, ఆ ముచ్చెద యూనాని వైద్యమును మొదలగు వాటికి సహాయ మొకప్పు దొరతనమువారి కెల్లప్పు డాసక్తి కలిగియుండెననియు, మతనిలి విషయముగు విద్యాభ్యాసమును దొంతమునాను ప్రోత్సహించుచునే యుండిననియు ఇకముందుచూడ వాటి విషయమై ఆశ్రయ చేయవలసియు ఈ మున్నగు విషయముల నాచువర్తనించిరి.

దివాను గారికిల కొన్నిలములకు కాభిషిక్తులను సభవారి తగవుల అన్నయ పండిట్ గారు కంకనములవచ్చింది మహారాజు యువరాజు మున్నగువారి ఆయాస్పిధికి వీరు వైచుము పార్శ్వించిరి.

స్వపరిపాలనాసంఘము.

సర్ ఎన్. గుబ్బిమ్మయ్యగారు తీడకుపత్రిక కాకలేఖ వ్యాసిరి. ఇప్పుడిట్టిసంఘము నేర్పటముట యత్నకరమని నేను సంఘములేకుండ చెప్పగలను. దేశీయమహాజన సభవలననే స్వపరిపాలనము లభింపవలెనని కొందరివాడము. అది లభించుటకు అంగభారతదేశములలో విరాములేమింద నాంవోళనమును జరుపుట యవసరము. అట్టి చర్యాస్పదమును విషయమును దేశీయ మహాజనసభవారు చర్చింపవలసి కరింపరి అనుభవమువలన నమర వలన నమనచుండ రమును చెప్పగలము. సమర్యులగువారు ఈ సంఘమునచేరి యుభయదేశములలోను పనిచేసెదమని వ్యామున్నాడు. అట్లు బుద్ధిపూర్వకముగా వ్యాసిన వారిసహాయమును కానకుండుట బుద్ధిమాంద్య మపించుకొనును. ఈవిషయమున దేశీయమహాజనసభ వారి యాశమునుస్వపరిపాలనాసంఘము వారి యాశమును నొక్కటియేగాన వైరుధ్యమున కవకాశము లేదు. ఇట్టి సమయము నన్నిటియందోళనము పుధుత్వమువారికి చిట్కము కలిగించు నను వాడము నిరాధారము. హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనమును కొలుకు సహజగు స్వతంత్రము కలదని చెప్పుటకు సభ్యు లెవ్వరును సందేహింపకు. సామ్రాజ్యాధికారుల స్వాతంత్ర్యము నెప్పుడిచ్చెదరను పుట్టి కను. భారతీయులు స్వపరిపాలన కర్తులుకావని విరంతుకాధికారులు నిరంతరమును పాడుపాట నడుపించి మనలో కూడ కొందరిట్టి తలంపులవారగుట మోక్షార్థకరముగనున్నది. ఈ సంఘము స్వపరిపాలన పార్టీకిట్టి తరుణమున నెంత పట్టుదలతో పని చేయవలెనో అంత పట్టుదలతో పనిచేయుటకు సిద్ధముగానున్నది. ఇట్టితరుణమున రాజకీయవిషయములలో నాయకులుగా నున్నవారు యాచిక్యకారణములవలన కలిపియకొనకుండుట ప్రాజ్ఞులక్షణము కాదని నేనుచెప్పసాహసించుచున్నాను. ఇట్టిస్థితిలో నూతన శక్తులవారు కాలానుసరణముగ దేశాభివృద్ధికరములగు నూతన భావములను కలిగియున్న పురుష మిత్రవారిలోచేరి పనిచేయుటం దివ్యో మిత్ర పరిత్యజింపబడుటయే తలసింపగలదని నేను నిర్బంశముగా చెప్పగలను.

సర్ హెన్రీకాటనుగారి మరణము

కలకత్తా కార్మికేషను సభ.

ఈనెల 27-వ తేదీ సాయంకాలమున కలకత్తా కార్మికేషనుసభ్యులు మానసియులగు సి. యక్. వెమునుగారి ఆధిపత్యముక్రింద సమావేశమై.

మహాపతాకముల నొసర్చిన సర్ హెన్రీ కాటనుగారి మరణమున తాదృశికులగు విచారమును చెందితిరుయు, తమ విచారమును, సామభూతియును హెచ్. ఇ. ఎ. కాటనుగారికి తెలియపరచవలసిందనియు, గౌరవాత్ము సభ వాదికు నకు చాలింపవలసిందనియు ఈ మున్నగు విషయములు గల తీర్మానమొకటి ఉపపాదించబడెను.

సభకు వాడిగియుట గలిగిన కొన్ని నెలలగా చాలాపాల్ల జరిగిడిగాన ప్రస్తుతముసభ వారింప వలసినవని సంకేతము మాత్రము తీర్మానమునాడి తీసివేయవలసిందని కలకత్తా పురాభివృద్ధిసామూహ్యము చెప్పెను. పదిమమముల వరకు సభవారింపి వీరకు సభకు జయపరవసిందని వేరొకరు నూలించిరి. తురకీ వివాదాంశా విల్లునుండి తీసి వేయబడెను. తీర్మానము సభ్యుల యభిప్రాయమున పడెను. సర్ హెన్రీకాటనుగారు కలకత్తా కార్మికేషనులో చాలకాలము సభ్యులుగను అధ్యక్షులుగను మావసుండిరి.

లాహోరు

లాహోరు వాస్తవ్యులు బ్రాడ్ లాఫ్ మందిరమున వాక్ కిషినులాలుగా ఆధిపత్యముక్రింద సమావేశమై ఆధిక సంతాపమును దెలుపుతీర్మానమొకర్చి తమవిచారమును సర్ హెన్రీకాటనుగారి మరణమునకు తెలియపరచిరి. వైతీర్మానమును మొహురం అతిగాయనపాడించి లాలాధరందాస్ మంగారు బలపరిచిరి.

చిటగాంసు

చిటగాంసు సంఘమువారికసభకు కానించి ఆసభలో తమవిచారమును వెల్లడించిరి, తమఆధికసంతాపమును దెలుపుతీర్మానమునకు సభ్యులేగ్రీకులుగ అంగీకారమును నూలించిరి.

సంయుక్త సంవదలములు.

ఈ రాష్ట్రములలో నుండు మహాజన సభాసభ్యులు సర్ హెన్రీకాటనుగారి మరణమునకు చాలావిషయముల నొందిరి దేశీయ మహాజనసభ సంయుక్తరాష్ట్ర కాభిషిక్తులను మానసియులగు డాక్టరుసీత్రుగారు హెచ్ ఇ. ఎ. కాటనుగారికి తెలివార్త నంపిరి.

[illegible]

పారిసులో కామెజుకన్య వీధియని యొక వీధికామె
 పేరుపెట్టవలెనని వెట్టిటు పెరిషియను కృత్రిక చాసినది.

ఆస్ట్రేలియా

శ్రీరాజుగారి హెచ్చరిక

ఫిమరుగారి జవాబు.

లండను అక్టోబరు 26:—మెగ్నెట్—శ్రీరాజుగారి హెచ్చరికను ఫిమరుగారి రిప్లీ బయటపడి. యుద్ధము జరుగలేదు ముగ యుగి యువంకరకు పోరాటము సజావునలెంది నిశ్చయము నో సానుభవము 16,000 మంది ఆస్ట్రేలియనులను తనూ లై యున్నారు. తన హెచ్చరికలను మీ గుర్తు యువంకర మిత్రముగ హెచ్చరిక నీయ నున్నాడున్నాడు.

సైనికులను తీర్చుటకై శరభ జపింపుడు కావో దోదనారిగారికి గొంతపిచ్చుముగ నశనము ప్రకటించు దీని వేసి నిలబడండి. బాంధువులను మరణింపజేయుట బాడి.

ఆస్ట్రేలియా గోరూ పరిశ్రమ.

లండను అక్టోబరు 26:—ఆస్ట్రేలియా గోరూ పరిశ్రమ జర్మనీవారి చేతిలోనుండి భూమిగా మదిలిపోయినదని హ్యూసు గారు మెగ్నెట్ నుండి తెలిపిరి.

దక్షిణాఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికా నియోజకము.

లండను, అక్టోబరు 26:—బోధాగారి పక్షము నియోజకమున విజయము కలిగినది. బోధాపక్షమువారు సుయోగమును 40 సం. వ్యవస్థలకు గెలువ వాటియ నాదులు 22 గురుకార్మికులు 4 గురు.

ప్రాన్సు

శ్రీ జార్జిరాజుగారు సైన్యముల బరిశీలించుట.

లండను అక్టోబరు 27:—పారిసు—ప్రెసిడెంటు పాయింట్ గారును యం మిల్లిరాండు గారును సేనానుభవమున రాజుగారిని గలిసికొని బ్రిటిషు సైనికులను బరిశీలించిరి. శ్రీయంక రాజుగారితో గూడ శ్రీకాంత్ ఫ్రెంచివారి సేనానుభవమున బోయి జరలలు బాధ్యులని గలసికొనిరి. వారు శ్రీవారిని ఫీరంగిపేటు లెంతపనిచేసినో జూచుట కువయోగింపబడు మంచెలద్వారము ఫీరంగులన్న స్థానములకును గొంపోయిరి. ప్రెసిడెంటు పాయింట్ గారు యుద్ధరంగమున క్రాసు నొకదానిని బహుమానముగా శ్రీయంకరాజుగారి కొసంగిరి.

వైమానిక యుద్ధము.

లండను అక్టోబరు 27:—హర్నికర్డ్ ఫ్రెంచి వారి ఏక పక్ష విమానమునకు జర్మనీవారి విమానమునకును పోరాటము జరిగెను. ఇంపు ఫ్రెంచి వైమానికుడు జయము పొందెను. జర్మనీవారి వైమానికులు ఇద్దరును తమవిమానమును ధ్వంసము చేయ ప్రయత్నించిరి. కాని వారియత్నము బట్టుకొన బడిరి. మంచిసిల్వాలినుండిగ నే విమానమునుగూడ కట్టుకొనిరి. ఇంకొకన్న ముఖ్యమైన జయము జరుగలేదు ప్రకటించబడెను.

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను, అక్టోబరు 27:—లూసుకు దక్షిణమున జర్మనులు కోర్సును ముట్టడించి పోదోలబడిన పరాసువారు ప్రకటించిరి.

పరాసువా రొన్గ్స్ సహాయము

సెర్వెయనుల సంతృప్తి.

లండను అక్టోబరు 28:—పరాసువారు శత్రువుల హతము చేయుచుండిరి. అందులను సెర్వెయనులకు సంతోషము కలిగినది. సుదీర్ఘసానము ఉత్తరముననున్నది. తమకు 85 మైళ్లదూరమున అక్కడనున్న జర్మను సేనలు తమకు కలసికొనుటకై బల్గేరియను ప్రైవేట్ వెయకు యామయన్నారు. అచ్చట నున్న సెర్వెయవాదిల్నిదేశమునకుభయపార్యములనుండి అధికముగ బిత్తికేయగు చున్నది. ఆయావురట్టకు మొదల వద్ద జర్మనీవారిముట్టకే ఆపివేయబడినది. సకాలమున మిత్రము దలిపారు దక్షిణమున సహాయమొసర్చి అచ్చటనున్న సైనికుల విడుదలచేసిన యెడల వాడువాడిరచ్చిన బల్గేరియను యున్న గు శత్రువులను దేశమునుండి వెడలుగొట్టగలము ప్రార్థనతో సెర్వెయవారున్నాడు. (ఆర్థర్—హంగ్రికి ఆగ్నేయమున దాన్యమును పైనుండుకొక గ్రామము.)

రుష్యా

జర్మనీవా రోడ్లపోవులు.

లండను అక్టోబరు 27:—సెట్రోగ్రాదు ఇక్ స్కానకు దక్షిణమున ద్వీపముననున్న యొక స్థానమువైనియాక స్మిక్ ముగ లక్షలకు జర్మనీవారు బ్రయత్నింపవారిని వెనుకకు గొట్టికొని. ఇల్లర్ స్ట్రువకు తూర్పునగూడ జర్మనుల ప్రయత్ని భంగమయ్యెను. ప్రిర్ ప్రాంతమున రఫాలోవాగ్ కీకాస్కమున వల్గాగాలు బిట్టో యుగ్రామమును రుష్యావారు వశపరచు కొనిరి. వారు ఫిరంగులను మైదీలకు బట్టుకొనిరి. కుక్స్ కుత్తరమున జర్మనీవారు గొప్ప సైన్యములు గూర్చుకొని వైబడిరి. కాని రుష్యావారు 200 ఖైదీలను బట్టుకొని వారి పార్శ్వముల కేరిరి. రుష్యావారిక గ్రామమునందు జర్మనీ వారిని చుట్టుముట్టి విశేషవస్తువులు కలిగించిరి. నోవోరెక్స్ లాట్విక్ కుత్తరమున జర్మనీ వారు మూడు పర్వతములు వైబడిరి. కాని వెనుకకు గొట్టు బడిరి. భూముల పరిభాగములందు జర్మనీవారి మృతక శేఖర ముతో నిండిపోయెను అని ప్రకటించబడెను.

ద్వీపాలో జర్మను సేనలు.

లూహోరు అక్టో 26:—లండను అక్టోబరు 26:—బలహీన మైన జర్మను సేనలు ఇటలీయనువాటి రుష్యావారి సేనలు కరుబలంకరములై యుంటున్న వెనుకకు మరలినవని జర్మనీవారి యుగ్మము ప్రకటించిరి. కీగారు నుమాడు 12 మైళ్లదూర మున్న ద్వీపాలోని ఒక ద్వీపమున జర్మనులు చేరుకొని నట్లు కానవచ్చున్నది. ఈద్వీపమున కొక వంతెనను వారు నిర్మించుచుండిరిని సెట్రోగ్రాదులో నున్న మార్షింగుసాస్ట్రు తల్లికా విలేఖరి నమ్మయన్నాడు. వంతెన నిర్మాణము యా గియుచుండి నపుడును, ద్వీపములోనికి జర్మనీవారు వైనికాధారములగు వస్తువుల తేచ్చుచుండి నపుడును రుష్యావారు రూరక యుండిరి. రెనుసేనల త్రిభుజా కృతి నేర్పరచి రుష్యావారు శత్రువుల తలపడిరి.

పోలండు

పోలండు ప్రజల ముస్లితి.

లండను, అక్టోబరు 26:—పోలండు ప్రజలదృష్టికి చింతించుచు చోవుగారు వారిభాగ తొలగించుట కేర్పరుక బడిన నిధికి 20,000 క్రాసులను పంపిరి. ఈనెల 30వ తేదీ ని కారితకు దేశాలయముల యందన్ని టియంను ప్రకటనము పంపంతుట చంపాలకు చేర్చవలెనని పోవుగారు క్రాకో ఆర్పి లివళుగారికి వ్రాసిరి.

బెల్జియము

బెల్జియము హత్యలు.

లండను అక్టోబరు 27:—ఆ మెట్టెడం మరీ 84 గురు రహస్యములను శత్రువులకు తెలిపినను వెనుక జర్మనులు లీజీ లో వారికందరిని మరణదండనకు విధించిరి. అట్లువిధింప గూడదని పోవుగారు ఆ మెట్టెడం ప్రెసిడెంటు విల్సను గారు ఆల్బాన్స్ రాజుగారును తలచివార్లు పంపిరి.

ఇటలీ

ఇటలీను పర్వతములందు పోరాటము.

లండను అక్టోబరు 26:—కోము-ఇటలీనుపర్వతములందు దింకను పోరు జరుగుచున్నది. శత్రువులు ఫిరంగులను వారు తేముచున్న గు ఇటలీయా వారిత్రిడి తేముచున్నారని ప్రక టించబడెను.

ఇటలీ యనులుసలిపిన గొప్పముట్టకే

లండను అక్టోబరు 26:—ఇటలీవారు కాల్కొ, వి సాంజోరంగముల వేలలది ఫిరంగుల నుపయోగించిరి. శత్రు కండుములను, ముండ్రకంచెలను సంపూర్ణముగ ధ్వంసముగావించిరి. ఇటలీవారి పవారిదేశము ధాటికి శత్రువులు తాళలేక పోయిరి. వానిసేదియు ఆపలాంకుండెను మహాదళవాలియుద్ధము వీరపుత్రపేలిహోసానుకూలమైన యుద్ధమైయుండెను. కొండలవైపునం బలవీపు రాతిబండలను ఇటలీవారు తమ ఫిరంగులచే పగులగొట్టు కారంభించిరి. ఈప్రదేశముననే ఆస్ట్రీయావారి కందకములు ప్రక్కబడి యుండెను వై కారణమున కందకములలోనున్న ఆస్ట్రీయను సైనికులు వెక్కిరింపు చుడెనెరి. ఈ రాళ్లతో పాటుక చచ్చినట్టియు చచ్చుచున్నట్టియు ఆస్ట్రీయను సైనికులు కొండవారియలందుండి నేలకు దొరికిరి. ఆస్ట్రీయావారిలో 8 వేల మంది సైనికులు నష్టమైన ఖైదీలు చెచ్చయన్నాడు. చచ్చినవాలో నొకరాజు కుటుంబమును, యిరువురు సేనానులు కలరని తెలియవచ్చినది. వై ఆంకములు రోమునుండి తంఱియాలమున తెలియ వచ్చినది.

జర్మనీ

కావేల్ దొరసాని నుడియుట

జర్మనీవారి సమాధానము.

లండను అక్టోబరు 26:—న్యూయార్కు—హెర్. జర్మన్యాకోఆను జర్మనీవారి విశేషాంగ సహాయంతో కా వేల్ దొరసాని నుడియు విషయమున దయాహితముగ నిట్లు సమాధానమును తెచ్చయన్నాడు భర్తకాస్త్రమునకు బుగ్గులును స్త్రీలును సమానులేకాని హెచ్చరిగ్గులులేవు. సైన్య నిబంధనలను వ్యతిరేకముగ నేరము నుపేక్షజేయుచున్నాడు. నేరమంత తీవ్రమో యనువిషయమున మాత్రము భేదములేర్పడును. విధుల నెరవేర్చుట నుభవోచితము కాదు. ప్రపంచ మే మనుకొనవలసి విద్యుక్తముల నెరవేర్చవలసినదే.

మాంసవిక్రయ నిరోధనము.

లాహోరు, అక్టోబరు 26:—ఇంకటనుండి వారమున కు రెండుదినములవంతున ఉపహారగృహములలోను దుకాణము లలోను మాంసమును విక్రయింపరాదని ఉత్తరువు చేయబడి నది. ఒకకోణున పందిమాంసము (పోర్కు) అసలే అమ్మబడదు. తక్కినదినములలో ఉపహారగృహములలో భక్త్యగు మాంసము విక్రయింపబడదు. వైరిని బెల్జియనుండి తంఱినార్తా మూలమున తెలియనచ్చియుట స్టాక్ హోములోనున్న విలేఖరి మార్షింగుసాస్ట్రు తల్లికా కనుకపరచెను.

టర్కీ

తురుష్కు సామగ్రి యోధను ముంచుట.

లండను, అక్టోబరు 27:—మార్కొరా సమద్రమునందు మందుగుండు సామానుతో నిండియున్న తురుష్కు యోధుడు బ్రిటిషువారి యురకర్తామి యొకటి మంచివేసెను.

గ్రీసు

గ్రీసుపార్లమెంటులో అభిప్రాయ భేదము.

లండను అక్టోబరు 26:—ఏథెన్స్—యుద్ధమున జరిగినపుడు స్వాధీనముచేసికొనబడిన సాత్తు యుద్ధానంతరము యె: సాత్తు ను వారు దీసికొనుటకు బాల్కనులలో కురుపులతో చేసి కొనబడిన యుద్ధబడిక విషయమై ఆర్థికమంత్రియైన దోర్ గా విన్ గారికిని వెనిజెలానుగారికిని యభిప్రాయభేదము కలిగెను. వెనిజెలాను గారత్యాపా పూరితముగ వ్యసంగించిరి. అప్పుడు మంత్రివర్గమువారి నేతసార్లు అడ్డు పెట్టిరి. దొరకనమువారికి కక్షివారల సాహాయకా మేముఖ్యులవని ఆయన చెప్పిరి. అటువై గందరగోళము పుట్టెను. ఒక గంటవరకు శుభము నలిపిరి. మంత్రివర్గమువారిలో చుర జరిపిరి. రెండుకా దోర్ గా విన్ గారు చల్లని వ్యసంగమున చేసి వెనిజెలానుగారి కోప మున దీర్చిరి.

సింలా

యుద్ధవిషయక తంతివార్త.

సింలా అక్టో 27:—ఈనాడుకలి తెలివిధి గారికి ఇం దియామంత్రిగారు యాక్రిండి సమాచారమును తంఱియాలమున తెలియజేసిరి.

ప్రిజ్ ఎడెల్బర్ట్ అనువెద్ద క్రూరము నొకఆంగ్లజలాం కర్తామి ముంచినదని జర్మనీవా రొన్గ్ కొనిరి. మంపెయినులో నొకముఖ్యమైన విజయము కలిగినదని పరాసువారు తెలియ పరచిరి. మెస్సినుకుత్తరమున 15 మైలుదూరములోనున్న రక్షణ స్థానమునంతయు పరాసువారు స్వాధీన పరచుకొనిరి. ఇచ్చట నాలుగుకందక పక్షులు కలవు.

రష్యా.

రిగాపరిసరముల సుంకుల సమరము సంభవించినట్లును జర్మనీ సేనలు సలిపిన ముట్టడులన్నయు తరుచుగొట్టు బడినట్లును రుష్యావారు తెలియపరచిరి ద్వీప్ సున్నునకు వాయవ్యమున భీకర సంఘాటము ఇంకను సాగుచున్నది. రుష్యావారు జర్మనులను ముంచునకు రానిచ్చుటలేదు. ఇరెరస్టుములలో రుష్యావారి సేనలు కొద్దికొద్దిగ ముందునకు వడిచినది. గెలిసెయారంగ ము:శత్రువులను పోర్ ప్రమైవ:ప్రములు ఆల్బెర్థికము సెర్వెయ: పశ్చిమరంగమున వి సి గ్ర ము వారిని ప్రశానదిన శత్రు స యిన్య ముల లో మూ గుడి వి జ ను లు దా టిన వ ని సెర్వెయ:వారు తెలియపరచిరి. తూర్పురంగమున క్షియజెటె రక్షణస్థానములకు సెర్వెయ:వారు వెళ్లిరి. శత్రువులు బ్రిటను దాటిరి. దక్షిణ మెరెదియావై శత్రువులు సలిపిన ముట్టడు లన్నియు వ్యర్థ మొనర్పబడెను.

బల్గేరియనులు ఉమ్మజను కట్టుకొనిరి. పరాసువారికిని బల్గేరియనులకును జరిగిన యుద్ధమున మొకరానిలో బల్గేరియను లోడింప బడిరిని ఒకవార్త తెలియవచ్చినది. గార్ల ఎడిజేలకు నుద్ధమున ఇటలీ సేనలు ముందునకు పోవుచున్నది. కాల్కొ కిట్రూమి: సె ఫిరంగిదేశ సుంకుల సమరము సంభవించినట్లుల తెలియవచ్చినది.

వృత్తాంతములు

శ్రుతిబలాంతరము.— క్షాత్రు అగిత్వీ అనునాక కొలం బోకు వచ్చుచుండగా శ్రుతిబలాంతరము ఉత్తరముదగ్గర కనబడి వెంటనే మునిగిపోయినదని వారు కొలంబోలో తెలిపిరి.

నిర్బంధవాసము.— డక్కాజిల్లా వికనుభూతు వాస్తవ్యుడు కలకత్తాలో నిరసిండుచున్నవాడునగు అనుతోను దానును స్వగ్రామమున నుండునట్లు నిర్బంధవాసము విధించి తిరుగు ఆదేశము ఈ నెల 27-న తేదీరి తెలుపబడెను.

బొంబాయి నీటిపనులు.— బొంబాయికి నీటి కనలిని హెచ్చించుటకు కట్టించబడిన పనులు పూర్తిగావచ్చెను శ్రీ వెల్లింగ్టన్ ప్రభుత్వము ప్రారంభోత్సవము చేసినదని ఆ క్షయములకు అనుచులింపుడని మ్యూనిసిపలు సభలో తీర్మానము పాదించబడినది.

ఒక యువతని వధింపు.— కర్నూలులో భట్ నాథు డ్యూలీగారి భార్యను 16 సంవత్సరముల యువతి చంపబడియుండెను. పడక గదిలో రక్తపురుగులు లగుపడినది. దా మ్ము బోలీసువారికి ఆమెకు అమె భర్తను సుపదనట్లు తెలియపర్చిరి. భర్త వాగియున్నందువల్లబోలీసు వారతని బట్టుకొనటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

ఆంధ్రపు మరణవార్త.— పంజాబులోని మా పోరా గ్రామిని నానులకు చూచి అలీఖానుగారు చనిపోయియున్న తెలియజేయుచుండిరి. ఇది ఆంధ్రుని చూచి గాత్రంబుల పులికిట్లు తెరిచి వార్తను పంపించిరి. నేను చనిపోయినట్లు బయలుపడిన వార్త అసత్యము. నేను సజీవుడనై యున్నాను. ఆ యుద్ధమునట్లుగానే ఇంక 30 సంవత్సరములు బ్రతుక గలను.

విద్యార్థి చేతనము.— ఇండియా వారతనమువారి ను చూచిన ఇండియానుండి గారు సామ్రాజ్య ఆదాయములనుండి సాముల 2000 పౌండు మొత్తముగ విద్యార్థి చేతనము వోక దాని నేర్పడుచు కంగీకరించిరి. సాధారణముగ విద్యార్థులు మధ్యస్థుల విద్యార్థుల కీధన మొనగబడును. ఇతర విద్యార్థులు సభ్యులనుండి వారికి గూడ నీ చేతన నుపపన్ను దొంగ బడుచుండును. విద్యార్థులు కొలదికాలములో ప్రయోగమునకు ఈ చేతన మొనగబడుట రావోపు సువిశేషమునండి ప్రారంభ మగును.

వి. సి. యస్ చట్టము.— బెంగళీ ప్రతిక ఇటుల వ్రాసి నది. భారతీయు లందఱు నిలుల నీచత్వమునగూర్చి వ్రాసిరి. కాన ప్రభుత్వము యుద్ధముతో నున్న యువకులు చురల యుద్ధముతోనుండి వచ్చి పరిశీలించబడ గోరెదరు గాన వారి కభ్యంతరముకలగ కుండునటుల తగిన ఏర్పాటులనుచేసి ఈ చట్టము నిర్వహింపబడును చిరము. యుద్ధమునకు వెళ్లిన యువకుల వయసును గణించుటలో వారు యుద్ధమున పనిచేసిన కాలమును మరియొక సంవత్సరమును మిగిలించినచో వారి కనుకూలమగును. గాన మామూలము మారంగీకరించినచో పాశ్చాత్యవిద్యార్థులకు గూడ ననుకూల మేర్పడును.

రణరంగమున నున్న వైద్యులస్థితి.— వారతనమువారు ల ప్రకటించిరి. కిరకాలము వచ్చిన కలదని ఆవశ్యకతలు పాశ్చాత్యవైద్యులకును భారతీయ వైద్యులకును గూడ హెచ్చుచున్నది. ఈ నెల 28 వ తేదీరి హిందూదేశపు ఆంబ్యులెన్సు సంఘమువారు మొన పోటీయవారు 175 వెల్లెల సాముగి లను పంపిరి. ఇంకను చాల పరువులు పంపబడినదని ఉత్తరముల వచ్చియున్నది. కాన దేశీయులు సంఘమున కెప్పటికల నే ధన సహాయ మొనర్ప ప్రార్థితులు ఈ బట్ట ప్లానలు పర్చుట కొనసాగియు ప్లానలు బయలుపడు ప్లానలు యుద్ధము కోట్లు మేజోర్లు ట్రోపికు జోర్లు. చొక్కాలు మున్నగువి కావలెను.

పోలీసువారి పెరింపు.— రహతు హుస్సేనువరకు ఒకపులను పోలీసులను చేయజేయబడెను వచాకాకపులు మేజస్ట్రేటు గారు వానిసాత్రు శాస్త్రమింపకలెనని గాని రహతు హుస్సేను వరకు యయ్యెను పోలీసు సము ఇన్ స్పెక్టరులు ముగ్గురు కొంత నిబ్బందితో వెల్లిరి. రహతు హుస్సేను సోదరు డగు నాజరు హుస్సేను ఆస్తిని తీసికొనిపోగూడదనెను. పోలీసు వారతనిని తిరుగు అతడు 10-12 గంటల తీసుకొనివచ్చి పోలీసువారిని తలపడెను. వారికిని మీకిని పోరు జరిగినది. ద్వైలు తగిలినది. పోలీసువారు తుపాకులను కాల్చెదమని తెలిపించి వారిని బట్టుకొనిరి. వారికి 10 నుండి 2 ముదలు 1 1/2 సంవత్సరము భరతున కరికెత్తు విధించబడెను. నాజు అరీలు చేసిరి.

సానిక వార్తలు

కలకత్తా మొయిలు.— నేటి కలకత్తా మొయిలు ఆలస్యముగా వచ్చినందున బాబులు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు బట్టాడా చేయబడ్డది.

హైందవ శ్రీశన శాఖవారి యుద్ధ సాహాయ్యక సభుయు.— శ్రీమతి శౌరభ నాయుడుగారు 500 ను, చాలిను దొరకావి గారు 100 ను శ్రీ వెల్లింగ్టన్ ప్రభుత్వమునకు దానములనుచ్చారు.

క్రీడావార్తలు.— రాబా జేబుగోపాలచంద్రావర్తుల్ హాయిట్టు మొట్టు: ఈ నెల 26 తేదీ మంగళవారము సాయంత్రము పీపిస్స పార్కులోనుండు అసోసియేషన్ వారి క్రీడాభూమియుండు పచ్చయకళాకాలమున, వాస్తుకళా కాలమున జరిగిన ఆటలో వాస్తుకళాకాల గెలిచెను (5-1 గోలులు) నిన్న బుధవారము 27 వ తేదీ సాయంత్రము కైద్యకాల కాలమున మధుర అమెకెక్ కాతేజివాకింజిజిగిన ఆటలో ఆమెకెక్స్ కాతేజివా గెలిచిరి. (2-1 గోలులు).

రంగోను మొయిలుస్తే ము.— రేపు కుక్కవారము ఆట్టెబ 21-న తేదీ సాయంత్రము 7 గంటలకు రంగోను మొయిలుస్తే ము బయలుపడెను. రిజిస్టరు జేయబడిన బాబుల తపాలు జరలను. పోస్టాఫీసులో 3-30 గంటలకు కట్టితేరు బతును. రిజిస్టరుబంగిల తపాలు 3 గంటలకు కట్టితేరుబతు ను. మొయిలుబంగిల తపాలు 0-30 గంటలకు కట్టితేరుబతు ను. సబుఆఫీసులలో ఎన్నిగంటలకు తపాలు కట్టితేరుబతునో విచారించి దెలుసును.

ఆనరబిల్ సర్ శంకరనాయుడుగారికి ఏడు కోట్లు.— సామ్రాజ్య రాజ్యంగసభలో విద్యాసభ్యులుగ నుండవోపు సర్. సి. శంకరనాయుడుగారు, వారిభార్యయు, ముగ్గురు కుమార్తెలు ఒక కుమారుడును నిన్న సాయంత్రము 7 గంటలకు వారికి ప్రత్యేకముగా ఏర్పాటు జేయబడిన. రైలు బండిలో కలకత్తాకు వెళ్లిరి. వారిని పీకకోట్లుటకు ఆనేక ముది యూరోపియనులను మోదపులును సెంట్రులస్తేషను ప్లాటుఫార్మునంద జేరి సర్ శంకరనాయుడుగారు కురపాటు రాబాగారి మోటారుబండిలో ఆంబరిలిను చూట్టాడుటకు శ్రద్ధగలిగియు నిమిత్తము 6 గంటలకే రైలుగర్డును వచ్చి కొంతసేపు నువ్వులింపిన తరువాత మిక్రులు వారికిక పూల పూరము చేసిరి. దక్షిణ ఇండియా మహమ్మదీయ విద్యా సంఘమున క్రిందటివారమున జరిగిన విచారణాసభ సాంవైస పాట్లాగ్రాపుకు కాన్వెన్యగారు నాతురుగా కిచ్చిరి.

రావు బహదూరు వి. ఆశ్వాసు పెట్టిగారు.— రావు బహదూరు వి. ఆశ్వాసు పెట్టిగారు ఆటవికాఖలో 1886 సంవత్సరములో జేరి ఉన్నత స్థితికివచ్చిరి. వీరు ఈ నెల 22 వ తారీఖున పెన్నును బుచ్చుకొనిరి. వీరు డేరమాక్ విద్యాలయములో జేరిన క్రింద యువముగ పుట్టుటలో తేరి ఆనేక బహుమానముల బడసిరి. వెంటనే దొరతనమువారు పెట్టిగారిని జిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసుగా నియమించిరి. పెట్టిగారు వికాఖపట్టణము క్రిష్ణ, బల్లారి, కడప, చెంగల్పల్లు, తిలకపూరు, తిరుచనాపల్లి, నేలం, నీలగిరి, ఉత్తరకర్నాట, దక్షిణ ఆర్కాటు మున్నగు జిల్లాలలో జిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసుగా పని చేసిరి. వారిని దొరతనము వారు 8 సంవత్సరములు కొచ్చి సుమన్తాన మన పనిచేయ నియమించిరి. వీరచ్చుట ఆటవికాఖ నేర్పరచిరి. వీరు కొచ్చిలో ఫారెస్టు కాన్వెన్యలగా చక్కగా పనిచేసి నందున 1907 వ సంవత్సరమున దొరతనమువారు వీరికి రావు బహదూరు అను బిరుదుచ్చిరి. వీరుచుంచి లార్డు ఆండ్రిలు గారును ఆర్. సి. సి. కాకగాతను చుచి ఆభిషేచముచ్చిరి. వీరిప్పుడు చెన్న పట్టణమున, కేసు గానుగో, పూనకులి హై రోడ్డులో, "కెన్సర్నర్డు హాను"లో నున్నారు.

అమెరికా సాయము క్షరాప్తములలో జర్మనీ వారి కుట్టు.
ఇంకొకరు బట్టుకొనట.
లండను, ఆట్టెబ 27 — యూదులుగ — ఒకలభ్యం నుమ చేయుటకు నుట్టచేసినందున క్రిలజో యను జతని గూడ బట్టుకొనిరి. ఇతరునాలవహము. వానిని 5 జేలపానులు నామినుమిద విడిచివెట్టిరి.

లెప్టనెంటుజనరలులకు ప్రమోషనులు.
లండను ఆట్టెబ 25:— యుద్ధములో ప్రశస్తతముగా పోరినందులకు మేజరు జనరలు సర్ బాబు కెన్సెన్ సర్ ఆర్వి చాల్సు మక్రే సర్ చార్లెసు మక్రే సర్ విలియం రాబర్ట్సు సర్ విలియం బర్నెతు గార్గతు ప్రమోషను ఇచ్చబడినది.

శ్రీబాద్రి చక్రవర్తిగారి సందేశము.
లండను ఆట్టెబ 25:— జనరలు బాక్సీగారి కరముఖ మున పరామ సేవలకు శ్రీబాద్రి చక్రవర్తిగారి కిటుల సందేశ ముపేరి జనరలు బాక్సీగారి చేతన సంప్రదింపులకు సహాయ సే చానుల చేతన సమకలముచ్చి పరామ సేవల కొరకు సాహస ఉదార దక్షిణి యుత్తరు సాం గ్రామిక లక్షణములకు నేను చాలసంతసింపితిని. మీసహ సహాయ పోరగలుగుటకు మానేక లభికోర్తాయును నొందు చున్నది. ఇట్టిస్తే హభావము దృఢముగాక. మీరీమహా సంగ్రామమున విజయమును కలిగింతురనుటలో చాకు సందియ మేమియులేదు.

జూజిబాగువారు విమానముల నొసంగుట.
లండను ఆట్టెబ 25:— బాంబేవాగుదొరతనమువారిచ్చిన 100 జేల పానులకు ర విమానముల గొనుటకు ఖర్చు వెల్లెకను అధిక చేతనముల కచ్చేరివారు తెలిపిరి. ఈ విమానములకు బాంబే వారు విమానములని I, II, III, IV నామకరణము చేయ బడును.

13-వ పేజి తరువాయి
ఈ యుద్ధమును నుపకరించిన వారి యభిప్రాయమున దీని కలన కొన్ని ప్రత్యేక యోగములనుగూడ గలరని కిప్పును చున్నది. ప్రస్తుతమున దేశభావ లాందియున్న పరిస్థితి పోయి వారికి నూతనోద్దేశము కలుగుననియు, దేశభావ పర్యధిగతన సామాన్య ప్రజలవిజ్ఞానములగురునయు, అందుకలన ఆ దేశభావములకు నూతన తేజస్సునో నలరారు గలదనియు వారి వాదము. ఇట్టిది నిజముగ చే కూరిన చో డిది కలన ప్రత్యేక యోగము లానగూడినది చెప్పట తేసందియ ముండదు. ఈ సంస్కరణమునకు నిట్టి ప్రత్యేక పోక్ష ఉప యోగములుండినను, ఇయ్యిరి ఆఖరి భారత జాతిను పరిజ్ఞాను మునకు భంగకారణమును ప్రతివాదము ఆలోచించవలయును ఆఖరి భారత జాతియత్నమునకు మన సర్వోద్ధ్యమములకు వేరి కరములను మాట యెల్లరమును ఒప్పుకొనవలసియున్నాము. దానికి భంగకారకమున దాని ని ను పహ దిం పకుండుట కర్వతేయమగును. కాని భాషాప్రయుక్త విధిజనము దాని కిభంగకారణమునా యుచ విషయమునూత్రముకొంచెము చ ర్చించవలసియున్నది. రాష్ట్రములన్నట్లు గానుండినను, సంక తేరి యువకుల మనకును సన్నిహితము లెక్కుర, భాషాసంబంధము దూరము. అయినను ఆస్యరాష్ట్రీ యువని వానియెడ మనము జాతుసోదరత్వమునకేర్పేరిక కొలుతగలదా? కొలుతలేక పోవుటకు గారణ మేమి? నిజము చేత పరిపాలనా సౌకర్యముకొలత జేయుటకు నీవిధనయును అందమును భారతమాతపుత్తులనుకుకొని ఏకాదర భావమును సంజులవు. ఈ విషయములకును విస్తరించి తెప్పలనీసచో, రేపు రాష్ట్రవిభాగము నొందినంత మూత్రమున భేదస్వభావులు కా పోవువారికి ఈ వాదనను ఆభేదస్వభావమునగా నుండజాల దనియే తెప్పలయును. పాలకాధికారము వేరెనంత మూత్రమున అనురాగ, సామభూతి, సామరస్యములందు వీడిపోవునట్టి సంఖ్య ములకు జాతీయత్వజ్ఞాన మంతగా నిపుడేనదురదన్నుటం. రేవెక్కుడో కలుగబోవుననుకొను భేదభావమిపుడే మనకు బాధించుచున్నదని చెప్పవలసి వచ్చుచున్నది. నిజముచేత ఇపుడే భేదమెంతలేనో, ముందునుగూడ రావోవుటయుగ య సంభవము. మన హిందూదేశమున వానాయకొని యున్నది భేదము ఒక్క భాషాభావముగమె యయునచో, దానిని నాదరించుట కష్టముగాక పోయియుండును. హిందూ దేశ సుఖశ్రులనన్నిటిని క్షిప్తపరచునట్టి భాషాభావముగమె తోడు మోదక- మహమ్మదీయ విభేద మొకటికలదు ఆఖరి భారత జాతీయజ్ఞానమును సంపాదించవలెననితి మేని, స్వపరిపాలనా క్షేత్రని గడించదల చితిమేని, రావోపు హైందవ సాన్న్ మొట్టుసభయును భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రముల పోలినిధ్యముతోబాటు జాతీయోచిత పోలినిధ్యముగూడ సువర్ధింపవలసి యుండును. మన దేశ పరిస్థితులనుబట్టి మనకు సుయోగపాలనమె సర్వోచితము తోచుగలదు. ఈ భాషావిభేదమును జాతీయత్వము అడరించుచు, వానికిదగిన ప్రాతినిధ్య హక్కులనుసంగి పాలన క్రమమును సాపించవలసి యుండును. ఇయే సర్వోత్తమ మార్గ మని తోచుచున్నది. అని చెప్పి యుగించిరి. తదనంతరము ఆ గ్రామవాధివతిగారింత సామర్థ్యముతో నిచ్చిన యువన్యాసమును సవర్ధనంబుల బహూకరించుచు, వానికి కృతజ్ఞతా పూర్వక వందనము లప్పించుకొన జెనుక సభ్యులుగి నెను. సభ ముగియునకు రాత్రి 8 గంటలయ్యెను.

TELEGRAMS.

GERMANY.

German View of the Execution.
Crime Against the Army Must be Punished.

LONDON, October 27. NEW YORK.—The German Foreign Under Secretary, Herr Zimmerman, in a cold, calculated, legal statement on the execution of Miss Cavell contends that men and women are equal before the law. Only the degree of guilt makes any difference. He asserts that a crime against the army cannot pass unnoticed, and adds "heedless of the world's verdict we must travel the hard road of duty."

The Sale of Meat.

LAHORE, October 27. The "Morning Post's" Stockholm correspondent quotes a Berlin telegram stating that henceforth on two days weekly the sale of meat is prohibited both in restaurants and in shops. On other days restaurants will not be allowed to serve fried or boiled meat, and on a further day the sale of pork is prohibited.—(C. and M. Gazette cable.)

ITALY.

Great Italian Offensive Described.
Brilliant Work of Artillery and Infantry.

LONDON, October 27. A telegram from Rome describes the great offensive, and how the Italians used thousands of guns on the Carso and Isonza fronts, and smashed up trenches and wire entanglements. Indeed they altered the whole topography of the line of defence. The Italian infantry were irresistible. Nothing could stop them. The third day's battle was epic in character, big guns destroyed enormous masses of granite on mountains where Austrian trenches had been cut, with the result that hundreds of defenders were crushed to death under an avalanche of falling rock which carried down the dead and dying. According to prisoners the Austrian losses were eight thousand. It is stated that they included one royalty and two Generals.

Fighting in the Alps.
Italians Still Pressing.

LONDON, October 27. ROME.—A communique states that fighting continues in the Alps, where the Italians are still pressing, despite the enemy's artillery.

SERBIA

The Critical Point in Serbia.
Serbian Satisfaction with French Assistance.

LONDON, October 27. Reuter learns that in Serbian quarters satisfaction is expressed with the situation, as it is evident that the French are striking hard blows. The critical point is in the North, where the Bulgarians are waiting at Priva to join the Germans who are at Orsova, only thirty-five miles distant. The small Serbian army in this corner is hard-pressed on two sides, but the German offensive has been stopped at the most vital point, namely Morava, and if the Allies bring timely help in the south and release the Serbians, the latter are confident that they will eventually expel the invaders.

[ORSAVA.—A village in the S. E. of Hungary on the Danube.]

Serbians Recapture Kuprula.

LONDON, October 27. ATHENS.—An official report says that the Serbians have recaptured Kuprula after fierce fighting.

ALLAHABAD, October 28.

LONDON, October 26.—The "Times" Balkan correspondent now at Bucharest says the Austrians having crossed the Danube at Orsova will have a free passage to Bulgaria. For 50 munition laden steamers lighters are waiting there. The Serbians having withdrawn from the Danube plains any large Serbian force on the bank of the Danube is in danger of being cut off by the Bulgars and Teutons, but it does not follow that the Danube is as safe as the Thames.

The "Central News" correspondent at Amsterdam says that according to semi-official news from Sofia the greater part of Dedagatch has been destroyed by fire or bombardment. All the buildings on the sea shore are in ruins. According to an account received at Athens there are 1,500 casualties amongst the soldiers at Port Lagos. (Pioneer Cable.)

TURKEY.

Turkish Transport Sunk.
By British Submarine.

LONDON, October 27. A British submarine has sunk a Turkish Transport laden with munitions in the Sea of Marmora.

BELGIUM.

34 Belgians Sentenced to Death.
Intervention of Great men Besought.

LONDON, October 27. AMSTERDAM.—The Newspaper "Ayd" states that thirty four more death sentences for alleged treason and espionage have been passed at Liege. The intervention of the Pope, President Wilson and King Alfonso has been besought by telegram.

AUSTRALIA.

Australia's Patriotic Response.
The Premier's Cable.

LONDON, October 27. MELBOURNE.—Replying to the King's call, Mr. Fisher cabled, "I am confident that

TELEGRAMS.

His Majesty's message will evoke a patriotic response from the people of the Commonwealth and greatly augment the ranks of 150,000 Australians who have already provided the assurance of Australia's hearty co-operation and determination to carry the war to a successful issue. At a recruiting meeting in Sydney thousands stood bare-headed in memory of Miss Cavell while the band played the "dead march."

Australian Metal Industry.

LONDON, October 27. MELBOURNE.—Mr. Hughes announces that the Australian metal industry is now completely free of the grip of Germany.

GREECE.

Greek Parliamentary Crisis Averted.
Minister of Finance Climbs Down.

LONDON, October 27. ATHENS.—Divergence arose in Parliament between Mr. Dragoumis, Minister of Finance and Mr. Venizelos regarding the agreement with Turkey for the exchange of confiscated property after the Balkan war. Mr. Venizelos delivered a stirring speech which was constantly interrupted by Ministerialists whereupon he reminded the House that Government depended upon his party for their majority. Tumult ensued and the sitting was adjourned for an hour. The Cabinet conferred and afterwards the Chamber reassembled when Mr. Dragoumis made a conciliatory speech and Mr. Venizelos was appeased. So a crisis was averted.

AFRICA.

The South African Election Results.

LONDON, October 27. The complete results of the South African elections confirm General Botha's success. The figures are Botha's fifty-four, Unionists forty, Independents five, Nationalists twenty-seven, Labour four.

UNITED STATES.

Fay's Disclosures.

LONDON, October 27. NEW YORK.—The man Fay admits that he came to the United States for the purpose of experimenting with the infernal machine previously described. Fay says; He intended to use the Machine on Allies ships carrying Munitions. In Fay's Lodgings a detective found 180 pounds of chlorate of potash one of the ingredients in what are called sugar Bombs in which water by percolating through the receptacle melts the sugar and releases a spring causing an explosion. Fay declares that though he came to the United States through an arrangement with the German Secret Service, he acted independently of the German Embassy or other German agents in the United States. He added that he told Von Payson and Boyd, Attaches at the Embassy of his plans, and both advised him not to interfere with munition ships sailing from America, but they said the use of the infernal machine in Canada would depend upon developments.

Another Arrest.

LONDON, October 27. NEW YORK.—A fourth man, named Krienzie, has been arrested on the charge of plotting to destroy ships. He has been released on bail of five thousand pounds.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

CALCUTTA.

THE CALCUTTA CORPORATION.

Records its Deep Sense of Sorrow.

At Sir Henry Cotton's Death.

CALCUTTA, October 27. At this evening's meeting of the Calcutta Corporation the Hon'ble Mr. C. F. Payne, Chairman, presiding the Hon'ble Rai Radhacharan Pal Bahadur moved the following Resolution:—

"That the Corporation place on record their deep sense of sorrow at the death of Sir Henry Cotton K. C. S. I., who as Municipal Commissioner and as Acting Chairman of the Corporation and as a Member of the Beverley Commission rendered valuable services to the Corporation of Calcutta and who throughout his distinguished official career in India and after his retirement was actuated by genuine sympathy for the people of this country; that an expression of their sincere sympathy and the sense of loss be forwarded to Mr. H. E. A. Cotton their former colleague and that as a mark of respect to his memory the House be adjourned."

He said that the news regarding the death of Sir Henry Cotton had been received with profoundest sorrow not only in Calcutta but throughout the length and breadth of India.

Nawab Siraj-Ul-Islam seconded the motion. The Hon'ble Mr. Bomass, Chairman of Calcutta Improvement Trust said that although he had every sympathy with the Resolution he would ask the mover to delete the last portion of the Resolution dealing with the adjournment of the meeting. Adjournment of their meetings had unfortunately been too frequent for the last few months. They should remember that those meetings were of a little importance to the town of Calcutta.

Mr. R. Brawnfeld, Bar-at-Law, Mr. J. Wynes, Editor, "Indian Engineering" and Mr. J. A. Jones of the "Statesman", supported Mr. Bomass.

Dr. C. Banks, Protector of Emigrants, suggested that as a mark of respect to the memory of Sir Henry Cotton the meeting should be adjourned for 10 minutes.

TELEGRAMS.

The Hon'ble Rai Radhacharan Pal Bahadur in withdrawing that part of the resolution which was concerned with the adjournment of the meeting said that as there was divergence of opinion he would gladly delete the latter part of his Resolution. He reminded them that if that opposition had been taken on former occasions when the meeting was adjourned there could not have been any possible cause for misunderstanding. This opposition came from European members and it might be misunderstood and regarded as significant. The Resolution with the exception of the portion relating to the adjournment of the House was then put to vote and carried unanimously all present standing.

Sir Henry Cotton's Death.

Public Meeting in Lahore.

LAHORE, October 27. Under the auspices of the Indian Association, Lahore, a meeting was held in Bradlaugh Hall to express profound grief at the sad death of Sir Henry Cotton. Lala Harkishan Lall was in the chair. The following resolution was unanimously adopted amidst intense silence, the whole audience standing as a mark of respect:—

"The citizens of Lahore in public meeting assembled are profoundly grieved at the death of Sir Henry Cotton whose life long services to the Empire have been of the most enduring kind calculated to the realisation of the legitimate aspiration of India and they beg to convey their deep sympathy to Mr. H. E. A. Cotton and other members of the family."

In moving the above resolution Mr. Mohurram Ali Chishti regretted the paucity of the audience and said it showed that public life would have been dead in Punjab if it were not kept alive by three daily papers in Lahore. He paid an eloquent tribute to the memory of the late Sir Henry Cotton whose services to India and British Government were remarkable and who had by his example taught optimism and strength of mind and equipped with those qualities to do constitutional agitation to achieve the goal of self-Government, within the Empire.

Lala Dharam Dass Suri who supported the resolution eulogised the service rendered by Sir Henry Cotton to the Indian people and Indian Government. The deceased was, said the speaker, one of the greatest humanitarians that the British nation had produced. The speaker expressed disapprobation of the regrettable criticisms of some of the Anglo-Indian papers levelled against such man who was one of their nation and did service to humanity.

Chittagong's Sorrow.

CHITTAGONG, October 27. At a meeting held at the Oldham Club this evening under the auspices of Chittagong Association a resolution was adopted unanimously expressing their deep sense of sorrow at the demise of Sir Henry Cotton.

United Provinces Sympathy.

ALLAHABAD, October 26. Hon'ble Dr. Sapru, as President of the United Provinces Congress Committee has sent a cablegram to Mr. H. E. A. Cotton expressing the deep regret felt by the Congressmen in these Provinces at the sad news of his father's death, their gratitude for his services to India and their sympathy with his sorrowing family.

Absconds with Rs. 14,000.

CALCUTTA, October 27. The Criminal Investigation Department are on the lookout for a European named Hill, an Army Sergeant and Head Clerk of Military Station Office at Multan, who, it is alleged, has absconded with Rs. 14,000 belonging to Government.

Ashutosh Dass Ordered to be Interned.

CALCUTTA, October 28. Ashutosh Dass, who is an inhabitant of Vikrampur in Dacca and lives in Calcutta has been ordered to be interned in his own village. The order was served on him yesterday afternoon. He is to report himself to the District Superintendent of Police, Dacca on Friday.

The I. C. S. Bill Agitation.
Anglo-Indian Paper Characterises it as
Mean and Discreditable.

CALCUTTA, October 28. The "Statesman" in its leader commenting on Indian Civil Service Bill says:—"Seldom has there been attempted even in India a more mean and discreditable agitation than that which some Indian journals are seeking to foment over the Indian Civil Service Bill. Apparently what the agitators in the Indian Press have in mind is the possibility that if during the war examinations were held as usual more Indian candidates might slip in. The best British candidates have had their studies interrupted by the war. They are serving in the trenches. They may have been wounded. Some may have been killed. Now is the golden chance for Indians who would have no prospect of entering the Civil Service under normal conditions to secure appointments. If this is the hope cherished by the agitators we may confidently assert that it will be indignantly repudiated by the vast majority of educated Indians."

SIMLA.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, October 27. The following telegram dated yesterday has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—"The Germanus admit that the large cruiser 'Prinz Adalbert' has been sunk by a submarine. The French report an important success in Champagne, having captured the whole fortified work a mile and a quarter north of Meslin with a front of 1,300 yards, depth of 270, comprising four lines of trenches."

TELEGRAMS.

నేవాబాంతు బునిపాటు కేసులు:— మంగళవారము
వాడికేసులలో లావకార ఫిట్టకోర్టులో తీర్పు చెప్పబడినది.
నేవాకేసులో 12 గురికి తీర్పు వాయపరచి 10 మందిని విడుదల
చేసిరి. బాంతుకేసులో 19 మడు తీర్పుపబడినది. వారిలో 6 గురిని
మూఠమే విడుదలచేసితక్కిన వారినిదాతెల్లూ ముఘరుపబడెను.

౪ వ పేజి చూయుము.

జాబులు

I
బాపట్ల త్రిపురసుందరి సమాజ యువతీ
విద్యానిలయము.

సోదరిమణులారా!

1. ఈ పాఠశాల సామాన్యపు బాలికాపాఠశాలకు భోజనాలని యువతులతోనే ఏర్పరచబడినది. 2. ఇందు స్త్రీలే కష్టపడుచున్నది; తిట్టుపనినినా చేయరు. 3. ఇది ప్రస్తుతము వారసడి వెంకటాద్రిపంతులుగారి యింటియందు ప్రతి దినము మధ్యాహ్నము 1 మొదలు 5 గంటలవరకు జరుగును. 4. ఇందు జరుగ నుద్దేశించిన దీనిలకు విరంతుస్త్రీలకు యువతీలకు భోజనవసతి చేయబడును. ఇట్టి సహాయమును గోరువారు 1916 సం॥ 3 జనవరిలో గా తమకోరికను వెలుపరచెను. 5. దీని కనుబంధముగ పుస్తకభాండాగారమొందు గలదు. దానికి తోడుగ కీర్తిశేఖరులకు అంకరాజు వెంకటహనుమంతరావు గారిభార్య వెంకటలక్ష్మమ్మగారు హరిపేరను సుమారు 100ల విలువల సంస్కృత తెలుగు పుస్తకములనుచిత్తుగ నొసంగిరి. స్త్రీలెల్లరీతియును నుపయోగింపవచ్చును. 6. దైవభక్తి, స్వవశిష్టత, విద్యాభివృద్ధి, రాజభక్తి దీనియభ్యుద్దేశములు. 7. స్వయంతోపాదన, పూర్వార్థమునకును, జనావాసభ్యుత్థిని వికల్పముగాని యిష్టాంతరాలయందు తామందరు భృత్యులను తీసివేర్చింప చేయుచున్నాను. 8. దీనినిగూర్చిన విశేష విషయముల తెలియగోరువానికింద సంతకము చేసినవారికి వ్రాయునట.

బాపట్ల చో॥ సీతమ్మ.

II

తెనాలి గ్రంథభాండాగారము.

అయ్యా!

గుంటూరునుండియున గల ముఖ్యముగ తాలూకాల్లో తెనాలి తాలూకా యొకటి. ఈ తాలూకాలోని వేయగు అమృతలూరు, దగ్గిరాల, అనంతవరము మున్నగు కొన్ని గ్రామములలో ప్రజలను గ్రంథాగారములు కలవు. అట్టి వల్లెల్లూళ్లందు నందులను భాషాభిమాను లేర్పడి గ్రంథాగారముల నెలకొల్పి కృత్యక్రుతులగుచుండ, న్యాయవాదులచేతను, వర్తకులచేతను, ఉద్యోగములచేతను, విద్యార్థులచేతను, తక్కిన కర్షకులమధ్య లభింప, అలగరింపబడి పలువిధముల వాగంకము కపించిన మాతెనాలిపురమొక నుప్రసిద్ధముగ గ్రంథభాండాగారముగా, తుల్య నిమగ్నముగ పరితాప పరచుచున్నదిగాని, గతయుండిమి చాల విచారకరము. సర్వాంశమున కను వగు గ్రంథాగారముల కొరతలేక, కార్యాలయముచే తెనాలి కేంద్రమున వల్లెల్లూరి ప్రజలు నిరుత్సాహుడగుటకు కలుపుకొని యుండును. మాపునచుండియును కొన్ని ప్రతీక లభించుచుండును. అంత యొక పుస్తకభాండాగారముగలదు. కాని యిది సామాన్యజన వరస పోలకము గలిగియుండలేదు. జాగ్రత్తను మందరమున నొకభాండాగారము పునరుద్ధయించుక గలదు. అది ప్రస్తుతముతెనాలియొక్కతేదీ. కానమాట్టణ ముగల భాషాభిమానులగు వల్లెల్లూరి రీకొరెను విచారించి నమగ్రముగ నూతనభాండాగారమును స్థాపించుటయందుగా, ఉన్నవాని నుపయోగవంతములగా నేయుటకుగాని ప్రార్థితులు. మరియు ఆంధ్రోద్యమ తత్వము నెరిగిగొనిన మా పురవాసకు లీకొరెను దీని ఆంధ్రోదేశ గ్రంథభాండాగా కోర్కెను ప్రార్థిస్తమను గూడ నిలుపుదురాక! యనియును కోరుచున్నాడను.

వెనుమూసే శేషయ్య,

III

నియోగిమహాజనుల కోరికపట్టి.

అయ్యా!

నేటికి పం॥ దేశాక్షమలనుండి నిరంతరాయముగను దినదివాభివృద్ధిగను నియోగిజనుల ధైర్యహీనామృత విద్యాభివృద్ధి కై సభాగౌరవ ప్రధానకార్యదర్శిగారిచే జరపబడుచున్న నియోగిమహాజనభ ఈ కర్షకులతోనే అంతమొంద నున్నదనుట తెలియు వింతలగుచున్నది. కార్యదర్శిగారికి సంభవించిన అవి వాద్యములగు దైవిక విశేషులవలన సభాకార్యములయందువారు విముఖులయిన నగుదురాక; అంత మాత్రమున సంఘపురోభివృద్ధి నిమిత్త మిన్నితర్సరములనుండి వెంకటదేవ మహాజనసభను సంఘమండందకో నుప్రసిద్ధి అుండియు అంతరింపజేయ వెంటుట న్యాయముగా? పాప

ము! దీని కర్మమెల్లప్పుడు, శ్రీ కోటిశ్వరశర్మ కాశ్మీగారిని గ్రహానుగ్రహములకు భాషనవుచుండ నలసినదేవా? అట్లుగాని యెడల శ్రీ కాశ్మీగారిచే15-10-15వతేదీని ఆంధ్రప్రదేశ్ యందు ప్రచురింపబడిన వ్యాసమునకు, ఆహ్వాన మొనర్చిన అమలాపుర నివాసులకు ఆహ్వానపత్రములు గాని స్వసంఘము నందు ముఖ్యులగునట్టి యెవరుగానిబదులొసంగనుండుటకు గత మేమి? నియోగి మహాజనులారా! మన సంఘమునందు కలుపుకు భవ విద్యాదులచే తులయాగువారు గలరు, మతాభిమానులు, స్వార్థ త్యాగులును, జయించారులును, వివరణ శీలురును గలరు. ఇందరుండిముగ గడచిన రెండు వర్షముల నుండి గౌరవనీయులగు విద్యాధికులు ఆధిపత్యము వహించి సభకు నన్నె దెచ్చియు, సంఘావర్ణము కను సువుచే తీర్మానింపబడిన “నియోగి విద్యాధి”యను కమిటీ రిజల్యుట్ చేయబడియు, ఈ స్థితిలో దీనిని అధికవనమొనరింప బూను కొనుట, ఉపేక్షించుట, ప్రార్థిస్తమృతము కానేరదు. ఇది యొకవేళ నిలిపివేయబడినను, మరియొక సభలో తీర్మాన మొనరించి నిలిపివేయుట నమంజనముగాని ఇంత మహాసంఘములో ఒక్కరికి సంభవించిన దైవిక విశేషులవలనే ఇది నశించినదని లోకము వాకించుట మన సంఘమువారు నటిం చుట మిక్కిలి లజ్జాకరము. కావున సంఘములొని ప్రత్యక్షులు దూర ములోంచి కార్యభారము వహించి సభా కార్యక్రమ మున పరితాప ముఖమున వెల్లడిపడి అస్పృహయలగుక గలిగిన మనోవ్యాధిలవలన అడవియంద కార్మికులు.

ఇందువల్ల కాటూరు రామకృష్ణ శర్మ, ఇందువల్ల బ్రహ్మానంద శర్మ,

IV

మునసుబుకరణములు.

అయ్యా!

ఈనడుమ మిషన్లకొరె బెత్తులేఖలకును వ్యాసము లకును మననముకరణములు నాయకులగుచున్నాను. ఇంతవలకు ను నార తాలూకా కచ్చేరునుండబడు దురదృష్టవంతిం జవలసినదని వెల్లడిపెనుమొట, ఆలకించువానలేక, అదని గాచిన వెన్నెలయై కృధాయకుండ, ఇప్పుడు వీరివన్న యధికారములు కొన్ని యుండుట తగవాదుని యాక్షేపించుట మిక్కిలి తోచనీయమే. ఏమ గ్రామములను బెట్టుబాధ లింతం తగావడి, అహింసాగ్రహము పరిపరస వచ్చుటచే నద్దానికి వీలగుచున్నదని చెప్పుచున్నాను. ఇట్లునుటకును వారివలన గలుగు బాధలేవో, వారికి వారసత్వపుహక్కు, ఎంతవలన గారణమో, ఇంతరితచే నియోగింపబడిన గ్రామాధికారుల బాధలకు బెట్టులేవో విచారించవలయును. దస్తావేజు వ్రాసి వెల్లడింపబడిన గరణముక రూపాయలున్నవనిన, అది స్తీన గుమాస్తాలపివేకన్న నిష్కలబాధయో? కాని వ్రాసి వెల్లడింపబడిన బాధకర్తృత్వ హక్కుగల కరణ మొకట్టు కంది కంపం బుచ్చుకొనిన గ్రాత్ర గుమమింపబడిన కరణము పుచ్చుకొనడో నిజముగ జనకు సంతులన తెలియక వాగు లాదనీల? రాసత్వపుహక్కు కలిగరాజుల నాటనుండి ము లేకండినను, ఆంధ్రరాజుల నాటినుండియు లేకండినను, మామృదీయ ప్రభుత్వము నాటినుండియు లేకన్నను, నూలుసంపత్తములకరె యెండి, అనగా శ్రీశా. 1892-వ సం వత్సరపు XXIX రిజల్యుట్ను నాటినుండియున్నది. ఈవార సత్వపు హక్కు మన తెలుగుజీల్లలలోనెగాక తక్కిన జిల్లా లలోనగలను. అచ్చటిప్రజలు షోధపడుచున్నట్లు వివరములు లేవా? ఒకవేళ వారకరణము మనసు లొకప్పుచేసినను, వారినిదండించి, వారసత్వపు హక్కున్నను తప్పున సవరణ చేయుచున్నారే? బంగళాదేశమునందు గ్రామపరిపాలనా విధములులేనగాని, వారెట్లు ప్రావిన్సు ప్రభుత్వమువారు, 1890-వ సంవత్సరములో నొకయుద్యోగిని మనగామివరిపాలనా పద్ధతి వారసత్వపుని పంపిరి, దీనికర గారణము మనచెన్న రాజ్యపద్ధతియే వాగున్నదనిగా!

రివిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు, తనాకిల్ దారు గామమునకుఁ జేసిన మేల్మీయు, సట్టికరణము మనసులులవన “బగ్గంపాడె”పోవుచున్నదని శ్రీపాద నుబిహ్యూకాశ్మీగారు 18-వ తారీఖుసత్రికయందు వాగినియున్నాడు. తాతములైతలు కా లంబునుండియు నొకగామియందేయుండి, “ఇదివాది” “దీని మేలేనామే” అనుకొను కరణము మనసులులకంపె నేడు వచ్చి రేపుపోవు రివిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు, తనాకిల్దారులో గొప్ప మేలూరించువారు? మాను కోర్కెలు కావలెను తంజెను కావలెను, ఇది కావలెను, అది కావలెను అని గ్రా మోద్యోగములు మొట వెట్టు వెట్టు వెట్టు, ఉద్యోగవశమున

యెయ్యికారులు గనుక గ్రామముల నదుపాయములకై చేయవలసిన దానిని చేయుట విధియైయున్నది గనుక, వారు సరేయినక తప్పునున్నది. అధికారులు గనుక వారిపేరు వైకి వచ్చుచున్నది. లంచము గొనుటచే నా యధికారు లొకరిద్దరు మనలో పకారము చేయబూన, దానిని కరణము మనసులు గ్రామ మంతకును సప్తము గలుగునని “నివారింప” వారి సరివ్వదాయకు లనవచ్చువా? లంచము పుచ్చుకొన తనాకిల్దారులు లేరు వారు న్యాయమే చేయుదురని యెవరైన జెప్పగలరా?

పోని, వారు న్యాయమునే చేసినను, వారసత్వపు హక్కు లేని జిల్లా లింకను నన్నునే అచ్చటి సంగతి యెట్లున్నది? ముమారు నూటికి 25 మంది వీరోధితులు బొందుచునేయున్నాను. ఏదియు లేకున్న వారసత్వమునకై యింత తగవులాడ నేల యని యాడుగుచును. దానిని వలన గామి మాధికారులకు గామములందు స్థిరముగు సభిమానము పుట్టు ను. ఇదియే ముఖ్యకారణము. బదలాయించు బండగూడ దనుటకును నిదియే ప్రబల కారణము. పూర్వకులకు స్వరాజ్యమునది కొంచెమో, గొప్పో, ఇప్పుటికి ని బల్లెల్లూరిలండే గానవచ్చుచున్నది. కరణము మనసులుల మేలుకీడులే గామముల మేలుకీడులు గామముల మేలుకీడులే గామముల మేలుకీడులు. అదిగాక, తండ్రిచేయుపని గౌరవించుట, దానినే తనయుడును చేయబూనుట మనదేశీయులకు నైజమైయున్నది. ఇంటబుట్టిన విద్య యనుమండుట మనము వివరము? ఆగ, వారింట్ల వావిద్యయొక మొక్కయై మొలిచిన దనియా? ఇట్టిగౌరవములు చేతనేవారు కరికీడు నతి శ్రద్ధాభక్తులతో చేయుచున్నాడు.

కాశ్మీగారు కోరిన బదలాయించుట కూడవలయును నిదియే కారణములు రూపాయలు దెచ్చుకొనుచున్నను కరణ మనవి, పాతకరూపాయలు దెచ్చుకొను తాలూకామూస్తా పనికంటే చేయుచుండుట గౌరవమొంది కరణములను బాధ వెట్టుచున్నను ఆనమాస్తా సర్కారు నాకరే కరణమో, ప్రజల ప్రతిభివంతివాడు, తాలూకావోద్ధ దిష్టిప్రభుత్వలలో మెం బరైనను గరణము ప్రభుత్వము తరపు మొలచు గణింపబడుట లేదు ప్రజలవాడే! ఈ సం గతి నే 20 సం వత్సర ములెందట 1895 - వ సంవత్సరము ఏ ప్రెస్ నెల లో కానన నిర్వాణసభలో, గౌ. ప్రభుత్వదొరగారు గొంతుకెత్తి చెప్పిరి.

కాబట్టి యావిషయములఁ చేసినమాన్యుల చెప్పకై తేసినగునుగాని మంచిగావు ఒకవేళ కొన్ని గ్రామములందు గొన్ని కష్టప్రయత్నములు వానిని నివారించు పద్ధతులు మంచి చేరె యున్నది.

సుప్రసిద్ధకాశ్మీగారు కరణములు లోకమునకందరి యొందు బాధనుకావలెనని చెప్పుచున్నాడు. “ఇంగ్లీష్ ఆవు ఇది మంచియావు” అని నేర్పినపాతముల పొండిత్యము బాల రామా యణులుతో వ్రాంబించి పూర్వకాలపు పద్ధతుల చదువు లలో సహ సాంతిబుడదని నేగట్టిగా చెప్పగలరు. కరణ ములకు నేర్పవలసిని విద్య చేయువలయునని, దానిని గుఱించి నేటికసారి విపులముగ వ్రాసెదను.

వేమూరి, శ్రీనివాస రావు. బి. ఏ.

నిజాంరాజ్యముందలి ప్రజానివాదములు:- అక్టోబరు 18వ తేదీగల వారపత్రికలో ఒక నిజాంరాష్ట్రీ యును నిజాంరాజ్య ప్రకృతస్థితి గురించిన కొన్ని యంతులకు ద్తప్రముగా నా యొనర్చిన కథకమున కనీ త్వరలో సాయపూరితి వెల్లడించి నందుకై అనేకవందము లాచరించుచున్నాడు:- ఆయన తోడో యొకసమయములో సాయవారి బ్రతిబంధము కల్గి యుండెనుగానో. సాయులవంటివారలెందరో ఈరాష్ట్రీయం దనేక కాభ్యుత్తులై అనగా మూలకడివానోపోలీసు మున్నగు మహావధులు నొందియున్నాడు. వారసవరతము వీడల నిచా రింపక ప్రజాపాలన మొనర్చుచుండ, ఎక్కడనో యూరి నెలు పల చుట్టు గుడినెలలో గూర్చుండి సాయుల పంతుళ్లను చెప్పుకొనుచున్న వారలె ఈ నిజాంరాజ్యములో లంచముల కాదర్పకులని నొక్కి చెప్పవలయును. సాయులు కూడ ఆదాయస్థానముల నలంకరించువారలలో లెక్క కొక్కరిని నుడువవచ్చును. ఈ యక్రమమంతయు శ్రీ నిజాము గారు దృఢ విల్లినది మొదలు, ప్రచండ భాస్కరుం దుదయుంచుతోడనే యంధ కారమడంగుట్లు క్రమక్రమముగా జీర్ణమై గప్పిట్లుచున్న ది. ఇతరుండును, ప్రజలకు గల్గు నిర్వ్యాజ్య రాజభక్తివలన ఆ మహాపురుషుని వాత్సల్యము నలుదిక్కులను వ్యాపించి అన్ని విధములగుమాన్యులను నూదించుచు స్వల్పకాలములోనే ప్రజ నివాదకర్తృత్వము నిర్మూలించి ప్రజల రక్షించుచుగాక!

ఆంధ్ర పత్రిక - దిన పత్రిక

చందా వివరము.

12 మాసములకు	...	రూ. 15-0-0
6 "	...	" 7-8-0
3 "	...	" 3-12-0
1 మాసమునకు	...	" 1-4-0

ఆంధ్ర పత్రిక - వార పత్రిక

12 మాసములకు	...	రూ. 2-8-0
సంవత్సరాది సంచికతో	...	" 3-8-0

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము.

చెన్నై.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారు వైకిల్స్, కార్లు, ప్రయాణికులకు స్వీప్ కార్లు, కార్లనిర్మాణము ఈ క్రింది అధ్యక్షుడు వ్రాయును.

ఈ కంపెనీవారు ఆంధ్రప్రదేశ్, విశేష కాలము నుండి మోటారు వర్తకమున ప్రసిద్ధి చెంది చుట్టూరాజులు, రాజులు, జమీన్దారులచే అభిమానింపబడినవారు. మీరు క్రొత్త కార్లుగాని, పాత కార్లుగాని మంచివిగాను తీసికొమ్మగలరు. తిరుగ మీ కార్లను కార్లనిర్మాయకుల అమ్మిమ్మగలరు. ఇట్టి సదుపాయ మిచ్చుట మాత్రమే గలదు. మోటారుబండ్లకు కార్లనిర్మాయకులు, ట్యూబులు యంత్రసామానాలు యావత్తును మీరు చౌకగా అమ్మగలరు. మోటారుబండ్లు అద్దకి యివ్వ గలరు.

గ్యాల్లీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

నల్ల సంవత్సరాది సంచిక

నల్ల సంవత్సరాది సంచికను సంవత్సరానికి ప్రచురించుటకై ప్రయత్నములు చేయుచున్నాము. దానియందు ప్రచురితము గావలసిన వ్యాసములు చిత్రపటములు సత్వరంబుగఁ జేసినగాని సంచిక సకాలమున వెలువడుట కవకాశము గలుగదు. భాషాభిమానులు తమ వ్యాసములను త్వరగా బంపి మా యుద్వమమునకు దొడ్డుడ ప్రార్థితులు. ఉపయోగమైన చిత్రపటములనుఁ బంపదలచిన వారు వానిని వెంటనే పంపుటకు బ్రార్థితులు.

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము.

7, తంబుసెట్టివీధి, మదరాసు.

దంత చూర్ణము.
డబ్బీ 1-కి నెల రూ. 0-2-0 12-కి రూ. 1-2-0.

ఈ దంతచూర్ణము తో పండ్లు పోటుట లనుచుగొల్గుటకును చిగుళ్ళనుండి రక్తము గువించుటకును నొంట్ల చుట్టూ యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగానుండును. సర్వసామాన్యము గా వాడుటకు ది యున్నది.

సుఖభోగి మాత్రము.

20 మాత్రముల డబ్బీ 1-కి నెల రూ. 1-0-0.

కోయల సువాసనములకు ఈమాత్రము బాగుగపనిచేయును. పిటిని తినుచు పుండుపడినవోట్ల తెలమును రాయవలయును. ఇవిరక్తకుద్ధికి మేహకారక బాధ్యములనుకూడ ఉపయోగించును.

అమృతాంజనము డిపో, ఫోటో, బొంబాయి.

అమృతాంజనం డిపో 6, తంబుసెట్టి వీధి, మదరాసు.

మద్రాసు న్యాయము.

మేలైన చట్టాను 1 ను వాచననశ్యం చెల్లబుడ్డి 0-4 నశ్యం శేరు 1-కి 0-12 డిపో డబ్బీలు 2-0 డిపో (తులములు 120) 3-4 తాంబూలములకు నువాసన వ్యాపారములకు మాత్రం 3-0 ధాగతు టెన్ 1-కి 0-4 ఆరవీ శే అందరికి 1-10 డిపో డబ్బీలు 2-8 వి. పి. ఖమ్మము ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము.

యశ. శ్రీనివాసయ్య కంపెనీ,

తపాలపెట్టె నెం 188 రు, మద్రాసు.

సర్వరోగ కుతారము.

ఈ క్రిందఁకనబడిన మందులు కాలదేద భేదములు లేక ఆశాలక్ష్మియులకు శ్రీపురుష లిరువురును సేవించిన ఎవ్వరును నిరోగులుగ నుండగలరు.

మనమందిరి మాత్రము.

40 గల డబ్బీక్రయము రూ 1-0-0

రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ

20 చీవాబార్ రోడు మద్రాసు.

ద్రావణి స్వయంవరము

అల్లునుకు మత్స్యయోగము తెగవేయు చిత్రపటం చిత్రలేఖనండు అసహనబాంధిత్వము సంపాదించి ప్రఖ్యాతిగాంచిన ఎ.యస్. రామ్ గారిచే వ్రాయబడినది. ఇందు నవరసములును అద్భుత గటిఃట్టు చూపబడినది. నేయేల నిది ప్రతియింట తప్పక నుండదగినదని చెప్పటమే సతికయోక్తి యెంతమాత్రము లేదు.

ప్రాసెస్సుపటము 0-5-0 పోటోగ్రాఫు 0-0-0

వి. పి. చార్లీ ప్రత్యేకము

కె.యల్.యస్. సోమయాజులు అందునర్పు,

బుక్ సెల్లర్స్, రాజమండ్రి.

కావలెను.

జింతాను మున్నగు సరకులకు అమ్మటకు ఏజెంట్లను గుత్తగాకొను వర్తకులకు వారలెం. రేట్లుచరక గానుండునువివరములను తెలియగోరువారు 0-4-0 లిల్లలనుచేర్చి పంపవలెను.

డిమ్యూచుయల్ కో ఆఫరేటివ్

ఏజెన్సీ మదరాసు.

వనోషధి సారసపరిల్లా

ఇది దేహమునందులుట్లు నెత్తురుగడ్డలను నురియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్లపోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, గీరసడలు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయచును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినికలిగించును. వాడితంతువులకు పుష్టినికలిగించును. నెత్తురు కుప్పిపిండి వృద్ధిజేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసాముందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా నెల రూ 1-4-0.

కుమారుమందు:- ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లిత్రాగు (పాకు మందు) నాగల్గితైలము వైపులేకు మందు. ఈరెండుకని నెలరోజులకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

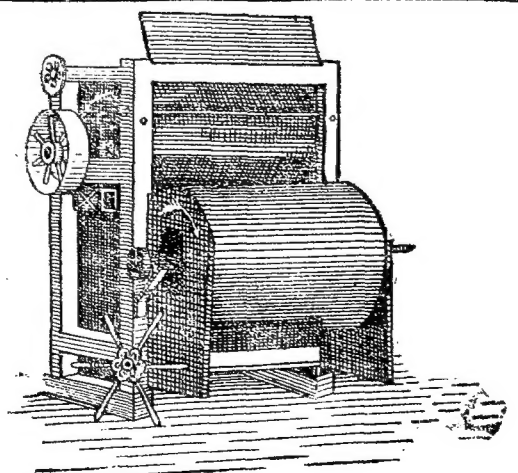
ప్రాప్తి:- వి. డి. సావంత్, ౧౪౪, పనసవాడి, నం. ౨, బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay.

వేరు శే న గ ల ను ఒ లు చు యం త్ర ము

ఇవి ఇంజనీయరులు, యినుప ఓక్కుకంపెనివారివల్ల తయారు

వేరు శేనగ కాయలను కగులగొట్టి, కప్పు నలగ కుండ తీయుటకుగాను ఈయంత్రము నిర్మింపబడినది. కావలసిన రకమును తెలియపరచి నట్లయిన ధరలు తెలియపరచబడును.

సామాను వర్తకులయిన

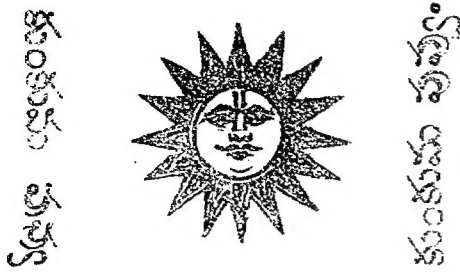
చేసి నష్టయి చేయబడును.

రోజు 1-కి 12 గంటల కాలమునకు

80 మొదలు 130 బస్తాలువరకు తయారు చేయుటకుగాను మూడు తరగతులుగ నిర్మింపబడి యున్నవి.

చిరునామా:- బీహెచ్ ఫాండరి లేక ఓక్కుకంపెని, నెం|| 9, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు నూనె దొరకును. కొనువాద సూత్రము యును గమనింపుడు. కరస్పాండెన్సు మొదలైనవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును :—

ఎస్. సారాయణ ఆంధ్ర కంపెనీ.
21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

“చంద గ్రంథమాలయందలి ప్రథమకుసుమము”

శ్రీనాల్కి రామాయణము

ఆంధ్ర ప్రచురణము.

ఈ పుస్తకమునందు మొత్తము 115 అతిసుందరమైన పటములున్నవి. కొన్ని ప్రకారములకు యిందుకులకల్ప క్రమముల వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును.

బాల, ఆయోధ్యాకాండములుగల పాదుకాగీతము కలిపి కలెండు గిట్టుకే. 9 సంపుటము రర 3 రు 0 అరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండములుగల పాదుకాగీతము కలిపి కలెండు గిట్టుకే. 9 సంపుటము రర 3 రు 0 యుద్ధకాండము-మూడుభాగములు, 3 రు 0 పటములు 3 రు 0 తైలవీయవివర్ణ-90 పాదుకాగీతములైన మంచి అచ్చు, మేలైనకాళికలెండు, బాల, ఆయోధ్యాకాండములుగల 00 డిటో ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండములుగల 00 డిటో యుద్ధకాండము మూడుభాగముల సంపుటము రర 0 కిరాయి కాలనిష్ఠయును 0 రు 0

మొత్తము 9 గ్రంథములకు కపాటాభివ్యూహ ప్రత్యేకము.

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో, ఆనందమువ్రాలయము, మద్రాసు.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.

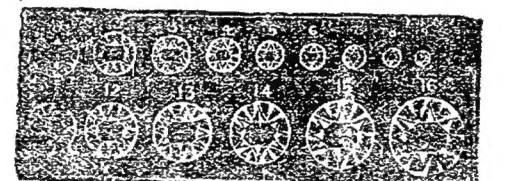
శైలిసులభము. కథలు చదివినట్లు చదవఁగొనవచ్చును. బహుశ్రావీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లింకు వ్రాయబడును. చందాకథతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0 అంచెనూలి లేదు. ప్రవేశ రుసుము లేదు. సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుచుము. వలయువాడు:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము, 145, కాంపిడి, మద్రాసు అని వ్రాయుడు

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

పరాపు నర్తకులు, మద్రాసు శాస్త్ర.

తెలిపి విలాసము:—“ఉమ్మడియర్”

ఇందుక్రింద కనువరచినట్టి ఇతర మొట్టిన్న బర్మాదేశాలకు తిగుమైనట్లు ఇమిలేవక కెంపులున్న వైత్రాంతములు వగైరా కమలములున్న బేడకాసులు ఆణాకాసులున్న బంగారపు నగలున్న పైరాళ్లుగల నగలున్న, పట్టు రుమాళ్లును కావలసినవారు మా కాటలాగులను తెప్పించుకొని ధరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డరు పంపుదురని ప్రార్థించుచున్నాము.

36 విధముల బహుమతులతో 15 తులములుగల డబ్బీ 1 కి రూ 1-0-0 తపాల ఖర్చులు 0-8-0

రిజిస్టరు చేయబడిన “శకుంతలా” వెండుకెలు పెరుగు సుగంధతైలము.

ఇందలి రమణీయమగు సాసన చెప్పవలసిగాదు. తలకు చరిమి జువ్వకొనిన ఇరుగు పొరుగు యిండ్లకు కూడా వాగు యుమా యించును. వెంట్రుకలను పెరుగ జువ్వన మెదడునకు చలువ జేయును. కండ్లకు చల్లదనము నిచ్చును. కొందరు ప్రాతానా పరచినందున ఈచమయను స్వేదనగా మనోహరమగు వాసన ద్రవ్యముల చేర్చి తయారయింది తలకొడి డబ్బీలు విక్రయించి యోగ్యతా వ్రతములు పొందియున్నాము.

36 బహుమతుల వివరం:— శ్రీజితము లలో 480య కొప్పుపుష్ప 1, దంకపుష్ప 250, సుఖముచూచు అద్దము 1, జర్మను సిల్వర్ కాటుకబరికె 1, వాసన సోపుబ్రిల్ 1, పెరకె 36 బహుమతులు

తాంబూలపూరలు 22, కొండచిలుకలు 6, కార్ శేవన్ బ్రూచి 1, పువగుడ్డబి 1, అత్తరుబిల్లి 1, పెరకె 36 బహుమతులు

తొరకమును! కొద్దివ్రతులే గలవు! మంచిసమయము

విరోపాఖండ యుద్ధచరిత్రము

(మొదటిభాగము సిద్ధమైనది.) ధర 8 ఆణాలు మాత్రమే. పోస్టేజి సహా 0-10-0.

ఈ యుద్ధచరిత్రము ఆంధరికి దెలియనట్టి సులభతైలిని తేటతెలుగున వ్రాయబడియున్నది. మా ప్రకటన వలన భేదములేక ప్రకటించుకొనుచు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతినిధిరూపముగ మాడించిన పుస్తకమిదికాదు. ఇతరులు ప్రచురించుచున్న భావకవనము యాదృష్ట యుద్ధచరి విక్రయించు అబద్ధగ్రంథముకాదు. “విజయ గా విరోపాఖండమున” జర్మని మొదలుగా వారికి గలగు యుద్ధమునంతయు వివరించి వ్రాసియున్నది. ఈ యుద్ధకారణములను ఆంధరు చక్కగా తెలిసికొనుట జర్మని గుర్తిత్తి మొదలిట్టివరకు జరిగినవిషయములను దున్నవి. విరోపాయుద్ధము జరుగుటకు సరియైన కారణము తెలుగగోరువారు ఈ మొదటి భాగముగల దెలుపబడిన యాచరణముల క్రద్ధోద్బిరకలెను.

జర్మని, (ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా) భాంగిల నిర్మాణము గతతాబ్దమున విరోపాఖా గలిగిన మూర్ఖులు. జర్మని దేశాధిపత్యమును స్థాపించుట, ఇతరీ యైకమత్యమునదిని కింత ఆస్ట్రీయా ఏకాధిపత్యములో మాటుబాటులు జర్మని దేశాధిపత్యము ఉచ్చదేశండుట అధికారవిబ్రంభమున, రాజావమదము (గేటుబిట్) జర్మనియుచేసిన పోటాపోటీలు బాల్కన్ టర్కీయుద్ధముల ఫలితములు విరోపా సామ్రాజ్యముల యుద్ధప్రయత్నములు ఆస్ట్రీయా యువరాజు శంకరుడు వెనక సామ్రాజ్యముల యుత్తరప్రస్తుతములు సామ్రాజ్యములారంభించిన మహాయుద్ధవివాదములు గలవు.

విరోపా చరిత్రను నింకవిపులముగా విజకారణ సహితముగా నెరుచు నిదివరకు వ్రాయలేదని నొక్కిచెప్పగలము. పుస్తకమున దీని చరిత్రవారి కీ విషయముల సత్యావస్థములు తెలియను. ఇందులో 30 హాఫ్టోక్ చిత్రపటములును, 6 భూగోళపటములును, 120 పుటల విషయము వచ్చువి. ఈ పుస్తకమును గోరువారికి వి. పి.యూలకమునబంధించుచు, వెంట వెంటనే తతిమ్యాగములు వెలువడుచుండును. ఇందులో అర్ధ పేజరున ముద్రించిన చక్కనిచిత్రములుగలవు.

ఇచ్చుచును. చిరునామా -- సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టు బాక్సు నెం 167, మద్రాసు. ఇ.

క్రి. శేషులైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కే నెల 0-1-0, 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము,
హమ్మంపేడి నెం 212, మద్రాసు.

త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు భూతభవిష్యద్దర్శన మానముల నెరుంగ కోరికగలదేని మాకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము లరయ నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్దము మునకయి యోగ్యతాపత్రములు మాకు వచ్చి యున్నవి. శ్రీలు, పురుషులు, బిడ్డలు దీనియందు నమ్మకముగల వారందరు వారి యూహలను, తత్ఫలితములను దెలిసికొనగలరు. దూర దేశముల నున్న మీ గుంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమములు, యుద్ధసమాచారములు, వర్తకమున లాభ నష్టములు, వస్తువుల ధరలు, ఏత్రోఫలితములు, ఉద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు మా యద్దము తృప్తికరముగ జవాబు ఇచ్చును.

కెద్ద చక్కని సీత అద్దము	6 0 0
సీత అద్దము	3 9 0
సామాన్య అద్దము	2 9 0

ఉత్తరములు ఆంగ్లేయభాషలో వ్రాయవలెను.
ఆహాభాయి వాగ్భిజీ ఫటల్,
కరంసాద్. ఆనందమూర్తముగా, కైరాజీ
Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamsad.
Via Anand Kaira District

ఇశాం! ఇండియామహా ఇశాం!

ఈ పుస్తకమునందు ఇండియా దేశముయొక్క చరిత్ర విశేషములను అనేక శాస్త్రములలోనుండి గ్రహించి లోక తెలుసును గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశములో జన్మించిన ప్రతివనస్యయును అవశ్యముగా జనక పలయును. ఈ పుస్తకమునకు పెంలేదు. తపాలాఖర్చులేదు.

వైద్య శాస్త్ర మ. కేశంకర్ గోవింద్,
అతేకగ్రహ బహుమతులు, 157 బ్రాడ్వే,
98 హంట్స్ గోడు, మద్రాసు.

నూతన రోమనంహరి. బేగంనాహిసోప్.

BEGUMSHAHI SOAP

ఒక చూరి ఉపయోగించుట కలన శేషమందలి. యే భాగమునందు రోమను ను చెప్పలేక కుద్ధముగా నందును. చర్మము యొక్క స్వభావ మెవరంగునుకాంతిని పోగొట్టక చేయు (సోప్) ఇది ఒకే. నెల రిబిల్లులు నెలకు 181-0-0 వి.పి. ఖర్చుకల.

ఆర్. ఎ. సండిట్ అండ్ కంపెనీ, బందరుపేడి, మద్రాసు

రిజిస్టరు చేసిన బారెల్ మార్కు సుపీరియరు లీవరు గడియారము

దీనికి 7 సంవత్సరములు ఉత్తరవాది వ్రతం యవ్వబడును.

ఈగడియారము చాలా కాలము నడిచేటందుకు సీయలో మూకంపె కిగాను గెట్టితరమైన సామాను లతో చేయబడినది. దీనిలో చూకంపెనిపేరున్న పీపాయిమాడ్కు వేసియుండును. ఈ సుపీరియరు లీవరు (డియూరము మాద్య తప్ప యితర కంపెనీలలో దొరకదు. యిది సరియైన కాలము మాపు గదియు నిండా సుందరముగను లోకట్టు అద్దపు మూతగలదియు.

మా కంపెనీ చేసిన ఎచ్చటను ప్రబలము కావుట కొరకే ఈ గడియారములో మూకంపెని పేరు కని తక్కువ ధరకు అమ్ముచున్నాము. మూకంపెని నెల రు. 3-8 0. ఇప్పటి నెల గొలుసుతో చేరి ,, 3-0-0-0.

విక్టోరియా వాచ్ కంపెనీ, సాకారపేట, మద్రాసు